

**A GYŐR SZ. KIR. VÁROSI
ÁGOSTAI HITVALLÁSU EVANGÉLIKUS
KÉRESZTYÉN EGYHÁZKÖZSÉG**

ÉVKÖNYVE

AZ 1929. ESZTENDŐRŐL.

ÖSSZEÁLLITOTTA:
TURÓCZY ZOLTÁN
LELKÉSZ.

GYŐR, 1930.
V. SZABÓ ÉS UZSALY NYOMDAVÁLLALATA.

Az egyházközség ajándékba adja neked ezt az évkönyvet. Ha úgy gondolod, hogy ez több, mint amit csak úgy egyszerűen el lehet ajándékba fogadni, akkor szeretettel várjuk az egyházközség céljaira adományodat.

1930. böjt első vasárnapján bevezetjük az új énekes-
könyvet!

Előszó.

Gyülekezetünk kis évkönyvében három történet van megírva. Egyik Isten munkájának történetéről szól, arról beszél, hogy mit cselekedett Isten életek tisztulásáért s lelkek gazdagításáért. A másik emberek munkájáról beszél, arról, hogy mint vezetők, vagy vezetettek, prédikálók, vagy igehirdetők miként munkálkodtak, mit cselekedtek, mennyit áldoztak és mily hűséggel teljesítették kötelességüket. A harmadik történet kizárólag rólad szól. Arról, hogy mit jelentett számodra gyülekezetünk az elmúlt esztendőben. Mennyi indítást, áldást és békességet kaptál tőle, mennyi büntudatot és bűnbánatot ébresztett benned, mennyi bünt és gyarlóságot levett válladról, mennyivel tett jobb, tisztább, istenfélőbb emberré. Erről a harmadik történetről nem szól külön fejezet, mégis benne van az egész évkönyvben. Sőt ennek a kis füzetnek igazi fontossága abban rejlik, hogy megkeresd benne a lelkedre vonatkozó megíratlan sorokat. Boldogság, ha azt mondhatod: én is benne vagyok gyülekezetem évkönyvében! De az is a boldogság kezdete, ha e lapok áttanulmányozása után azt mondod: jövőre az én lelkem története is benne lesz gyülekezetem évkönyvében!

KAPI BÉLA

püspök.

A győri evangélikus egyházközség ünnepélyes declaratioja

a speyeri protestálás négyszázados jubileuma alkalmából
az 1929. évi április hó 21.- diszközgyűlésen.

Négy évszázad történelmi távlatából Isten iránt való hálával s az anyaszentegyház örök élő Ura előtt való hódolással emlékezik a nagygyőri evangélikus keresztyén gyülekezet a Speyer városában 1529. április hó 19-én lefolyt történelmi eseményekre.

Midőn a birodalmi gyűlés határozatai a minden földi és szellemi kincsnél drágább lelkiismereti szabadságot s a reformáció történelmi munkáját veszélyeztették, az evangélikus rendek a következő protestációt nyújtották be:

„Alulirottak, mint ahogyan elődeink is a császári felségnek és a birodalomnak, amelynek nagysága, jóléte és virágzása szívükön fekszik, — mindenkor készséggel és hűséggel alávetették magukat s életük végéig erre ezután is hajlandók lesznek, de azokban a dolgokban, amelyek Istennek tiszteletére s a lélek üdvére vonatkoznak s melyekben Isten parancsolata s lelkiismeretük szerint egyedül Istent tekinthetik a keresztség és az Isten igéje alapján minden urak Urának és a szent keresztyén hit fenntartójának, ezekben a dolgokban a királyi felségnek és a többiségnek semmiképpen sem engedelmeskedhetnek s azt a határozatot úgy magukra, mint utódaikra nézve érvénytelennek kell nyilvánítaniok.

Protestálunk és bizonyoságot teszünk nyilvánosan Isten előtt, hogy mi mind abba, ami Isten, az Ő szent Igéje, mindnyájunk lelki üdve, jó lelkiismerete s a korábbi speyeri birodalmi végzés ellen határozatnánk, bele nem egyezünk, hanem azt semmisnek és érvénytelennek tartjuk.“

Hat fejedelem és 14 birodalmi város pecsételte meg ez ünnepélyes protestációt. De megpecsételte azt őseink martiromsága, gályarab lelkéseink és tanítóink szenvedése, vagonról, hatalom-

ról, életelőnyökről lemondó hiveink nagy seregének bizonyoságtévése.

A nagygyőri gyülekezet ünnepi közgyűlésre egybesereglett egyházi és világi vezetői, lelkészei és tanítói, presbiterei és egyéb tisztséget viselő megbízottai, felnőtt egyháztagjai és ifjúsága imádságos lélekkel emlékszik meg a történelem eme eseményeiről, azután Istent magasztalva s bátor hithősöket áldva, egy emberként felemelkedik s a következő határozatot hozza:

Áldva áldja a dicsőség országát bölcsen kormányzó szent Istent, hogy a történelem szükséges idejében bátor hitvallókat támasztott, kik lelkiismeretük szerint egyedül Istent tekintették a szent ige alapján minden urak Urának s a szent keresztyén hit fenntartójának s éppen azért a lelkiismereti szabadság elnyomása ellen úgy tudtak protestálni, hogy ugyanakkor bizonyoságot tettek evangéliomi egyházaink igazságáról;

a hálás és büszke emlékezés babérleveleivel övezi protestáló és bizonyoságtévő hőseink nevét és nemes életpéldáját;

ünnepélyes ígérettel megfogadja a gyülekezet, hogy a reformáció minden drága örökségét megbecsüli és megvédelmezi;

a gyülekezet minden rendű és rangú, különböző életkorú és foglalkozású tagjainak összesége is ünnepélyes ígérettel megfogadja, hogy evangélikus anyaszentegyházunkhoz hűséggel ragaszkodik, a lelkiismereti szabadság elnyomására irányuló minden törekvés ellen, az evangéliom kötelezése szerint, bátran tiltakozik és egyházunk örök igazságairól mindenkor, mindenhol és minden szükséges alkalommal, szóval, elhatározással és léttel bizonyoságot tesz.

Mindezt pedig cselekszi evangélikus anyaszentegyházunk és abban Isten kegyelméből született és nehéz küzdelmek közt megtartott nagygyőri evangélikus keresztyén gyülekezetünk a testvér református egyházzal és gyülekezettel való közös elhivatásban s e mai ünnepi emlékezéssel is megpecsételt testvéri egységben.

Cselekszi pedig azon szent elhatározással, hogy valamint a speyeri protestálók első szavukkal hazájuk iránti hűségéről tettek vallást, úgy evangélikus anyaszentegyházunk és győri evangélikus gyülekezetünk is egész életével és minden munkájával drága hazánkat is hűségesen kívánja szolgálni.

Mindez örök emlékezetül feljegyzetett jelen jegyzőkönyv lapjaira a speyeri protestáció négyszázados emlékünnepe alkalmával.

Adassék Istennek dicsőség!

Adassék anyaszentegyházunknak és nagygyőri evangélikus gyülekezetünknek erő, élet és fejlődés kegyelemből!

Adassék híveink imádkozó seregének békesség a Lélek által.
Ámen.

Isten veled! — Isten hozott!

Mi az ember élete? Bizony csak tűnő hab az élet folyamán. Az egyik megy, a másik jön. Még jóformán el sem tettük a kendőnköt, mellyel szellő szárnyán küldtük szeretetünk búcsúcsókját a távozó után, már is ölelőre kell tárnunk karunkat az újjonnan érkező felé. Még ott rezeget a levegőben a fájdalmas „Isten Veled“ s már is hozsannás „Isten Hozott“ hangzik.

Az örök búcsúzkodás és az örök megérkezés törvénye alól az 1929. év sem volt kivétel.

El kellett búcsúznunk az egyházközség ellenőrétől, Rogáts Ferenc ny. városi irodaigazgatótól. Tragikus hirtelenséggel ment el tőlünk június 13-én. Jóformán az egyik napról, a másikra ragadta el tőlünk a halál. A munkamezőről szólította őt haza az Úr. Az egyházért rajongó ember példaképe volt. Egyházunk ügyei iránt szívében táplált lelkesedésével másokat is állandóan lelkesített. A nádorvárosi hívek részéről megnyilatkozott ama nemcs törekvésnek, hogy az Urnak hajlékot építsenek, ő volt a megindítója és a főmozgatója.

Egy összetört élet romjaival tért be pihenni szeretetházunk falai közé Falb Károly egyháztanácsos, szeretetházunk jótevője. Otthont talált lelke csak pár hónapig élvezhette szeretetházunk békéjét, október 11-én megfáradt teste pihenni tért az anyaföldre. Sírja fölött örködik árváink hálája és gyülekezetünk kegyelele.

Nem volt a gyülekezetnek, mint jogi testületnek gyásza, de gyásza lett az egész gyülekezetnek, mint testvéri közösségnek, mind az a fájdalom, ami a gyülekezet munkásainak fájdalma volt.

Április 19-én elveszítette Kapi Béla püspök az édesanyját. Hosszú, türelemmel hordozott nehéz szenvedés után ment el a minden halandó útján. Fiával, akit nevelt, együtt gyászolt a gyülekezet, akinek nevelte.

Május 25-én Niederland Vilmos tanító öt éves Valéria nevű kislánya is elment játszótársai közül az Isten kertjébe. A csendesebbé lett konventudvar fájdalommal néz utána, mint játszik az angyalokkal.

Szeptember 6-án Jausz Lajos, az egyházközség másodfelügyelője borult gyászba, elveszítvén élete delén életpárját, a feleségét. A gyász azóta újra bekopogtatott hajlékukba, elszólítván családjukból a jó testvért is. Az elveszített „szeretet“ fájdalom általános részvét sietett enyhíteni, a gyülekezet pedig pótolni iparkodik azzal, hogy másodfelügyelőjét még jobban szereti.

Megszállott területen veszítette el édesanyját Weltler János, iskolánk igazgatója. Leeresztett sorompók útját állhatták annak, hogy a sírra ne tegyük le a kegyelet virágait, de azt semmi emberi erőszak nem akadályozhatta meg, hogy imádságaink ott ne legyenek a megásott sír mellett és vigaszt ne kérjenek a fájó gyermeki szívre.

Nem temetésre, esküvőre mentünk június 2-án a gyülekezet képviselőjében Bobára Lukács István hitoktató lelkészi beiktatására, mégis ide írjuk ezt az alkalmat is, mert könnyek ültek szemünkben s Isten Veled volt az ajkunkon. Lukács István három és fél esztendeig működött gyülekezetünkben, mint a fiúdiákság hitoktatója. Imponáló intelligenciája, meleg érzésű szíve, pásztori lelke távozása után is elevenen él a gyülekezet emlékezetében.

Lukács István helyére június 1-én Ittész Mihály győri segédlelkészt nevezte ki a püspök úr hitoktatónak, az ő helyére pedig Bácsi Sándor celldömölki segédlelkészt segédlelkésznek. Július elsejével, egyelőre ideiglenesen, betöltés alá került a püspöki másodlelkészi munkakör is, amennyiben püspök úr kinevezte helyettes püspöki másodlelkésznek Szabó József hitoktatót. Helyére pedig hitoktatónak szeptember elsején Bácsi Sándor segédlelkészt nevezte ki, új segédlelkészül szeptember 16-án Balázs Béla felavatott lelkészt osztotta be.

Változások történtek a tanítói karban is. Augusztus 18-án Varga József csesztvei tanítót választotta meg a gyülekezet a szabadhegyi tanítói állásra. A Szabadhegyen helyettesként működő Szollár Irént a betegszabadságon levő Kapi Jolán helyettesítésére a központi iskolához hívta be az elnökség; a tanulók létszámának szaporodása következtében szükségessé vált 10. tanítói állás helyettesként való betöltésével pedig Szijj Jolán okleveles polgáriskolai tanárnőt bizta meg.

Örömnappak tekintette a gyülekezet azokat az alkalmakat, melyek az előljárói életében felvirradó örömök kapcsán a velök szemben érzett szeretet megmutatására nyújtottak alkalmat.

Kapi Béla püspököt a pécsi m. kir. Erzsébet-Tudományegyetem soproni theol. fakultása, egyházunk sok más kiválóságával együtt, a theologia doktorává avatta.

Kormányzói kitüntetésben részesült nyugalomba vonulása alkalmával Pálmai Lajos t.b. esperes, valamint ipari téren való 30 évi eredményes munkálkodása alkalmából id. Molnár István egyháztanácsos.

A győrvidéki általános tanító egyesület pályázatán, melynek tárgya volt: „A helyesírás tanítása az elemi iskolában“, az első díjat Donner Samu, állami tanító, ev. egyháztanácsos, a második díjat Kuszák István ev. tanító nyerte meg. Ugyancsak Kuszák István nyerte el azt a kitüntetést, hogy ő lett a győrvármegyei paedagógiai szeminárium állandó előadója.

Hadd legyen ez a pár sor is csendes kendőlobogtatás a távozó után: „Isten veled“, kitárt ölelő kar az érkező felé: „Isten hozott“, s meleg kézszorítás a kitüntetetteknek: „Áldjon meg továbbra is az Isten!“

Az „Ige“ szolgálata.

Igehirdetés.

Az 1929. évben 720 igehirdetést tartottunk, 14-gyel kevesebbet, mint 1928-ban. Ennek az a magyarázata, hogy több volt a vallásos estély és így kevesebb volt a kimondottan igehirdetésre szolgáló alkalom. Ebben a számban ismét nincsenek benne a vallásos estélyek, a nem kimondottan igét szolgáló összejövetelék, a betegek egyéni urvacsoráztatása s a keresztelés, esketés és temetés szolgálata.

Az igehirdetések eloszlása hely szerint a következő: Az úJVárosi templomban 371, a gyárvárosi imaházban 75, Nádorvárosban 62, Öttevényen 50, Szabadhegyen 48, Fogházban 28, Bácsán 25, Révfaluban 24, Győrújfalun 20, Bőrcsön 12, Kórházban 5.

A szolgálat minősége szerint az elosztás a következő: Könyörgés 16, istentisztelet 411, még pedig 44 gyermek, 51 ifjúsági, 251 gyülekezeti, 37 katona és levente, 26 fogházi és 2 alkalmi is-

tentisztelet; közös urvacsoraosztás 35, még pedig 2 ifjúsági, 1 levente, 2 fogházi, 5 kórházi és 25 gyülekezeti; bibliaóra 258.

A szolgálatban a lelkészi karnak hálára kötelező szivességgel voltak segítségére idegen igehirdetők is: Zsupanek Sándor székesfehérvári tábori főlelkész, vitéz Magassy Sándor soproni liceumi vallástanár, Hartmann Róbert teológus, Németh Károly lébényi lelkész, a győri egyházmegye esperese, Czéh Ödön teológus, Kovács Zsigmond tárnokrétii lelkész, a győri egyházmegye tanfelügyelője, Szabó Dániel hejőcsabai ref. lelkész, Belák János körmendi segédlelkész, D. dr. Pröhle Károly soproni egyetemi tanár, Nagy Miklós zalaegerszegi lelkész, Schulek Tibor, a Magyar Ev. Ker. Diákszövetség titkára, D. Geduly Henrik, a tiszai ev. egyházkerület püspöke, Kardos Gyula alesperes, balassagyarmati lelkész. Nem tekintjük ugyan idegen igehirdetőknek s a gyülekezet is ismerősként üdvözli őket a szolgálatban, mégis ebbe rovatba tartozik bele Pálmai Lajos ny. esperes, László Miklós püsp. titkár és Takó István püspöki s. lelkész is, mert a hálánk az ő szives szolgálatukért ugyanolyan, mint az előbb felsoroltakkal szemben.

A templomi igehirdetésben a következő sorozatos igehirdetések voltak: A gyermekistentiszteleteken a biblia madarai és Jézus, mint vendég. Az ifjúsági istentiszteleteken: Új magyar diáktípus felé. A gyülekezeti istentiszteleteken délelőtt az evangéliumi, délután a levélbeli perikopákat, tehát az egyház által kirendelt szentírásbeli szakaszokat vettük. Ezenkívül a böjti istentiszteleteken 19 esti istentiszteleten tárgyaltuk meg a biblia megvilágításában Luther kis kátéját. A nagyhéten Jézus hét szaváról volt szó, amiit legutóljára 1908-ban tárgyaltak végig templomunkban. Adventban az esti istentiszteleteken a Krisztusvárásról beszéltünk 12 estén.

A bibliaórákon két helyen volt sorozatos igetanulmányozás. A központi bibliaórákon a biblia női alakjait tárgyaltuk végig. Nádorvárosban befejeztük Márk evangéliumát és elkezdtük Jób könyvét. Itt említjük meg Isten iránti hálával, hogy a központi bibliaórákat, amelyet az iskola egyik tantermében kezdtünk, a szeretetház dísztermében folytattunk, 1929. február 8-tól a templomba kellett áttennünk a hívek örvendetes nagyszámú érdeklődése miatt. Ugyancsak áttettük az adventi és böjti istentiszteleteket is reggelről estére, hogy a hívek többen látogathassák, valamint a vásárnap délutáni istentiszteleteket állandóan 5 órára.

Vasárnapi iskola.

A vasárnapi iskola a gyermekek bibliaórája. Ezen a téren öröndetes fejlődésről számolhatunk be. Áttettük az órákat vasárnap délutánról a gyermekek számára vasárnap reggel 9—10-re, ami alkalmasabbnak látszott a gyermekek számára s ami tényleg úgy megszaporította a gyermekek számát, hogy új csoportokat kellett szerveznünk. A tavalyi hat csoport helyett, 9 csoport lett. A központban Farkas Lidia, Horváth Jolán, Póczy Lujza, Szollár Irén és Wildhofer Lenke tanít, akik közül Horváth Jolán az ismétlődő iskolás leányokkal foglalkozik vasárnap délutánonkint. A szeretetházban is van vasárnapi iskola, amelynek a vezetője Póczy Mária diakonisszajelölt. Nádorvárosban Kovács Mária, Gyárvárosban Forrás Vincéné és Rémy Józsefné, Bácsán Eszter nővér, majd az ő hivatalos elfoglaltsága után Schmidt Magda diakonisszajelölt tanít. A vasárnapi iskola vezetői minden pénteken este előkészítő órára gyűlnek össze a konventben, amelyet Turóczy Zoltán lelkész vezet.

A vasárnapi iskola növendékeinek létszáma átlag 120. Nyáron rendeztünk a növendékekkel egy kirándulást a Kerek-erdőbe. Ugyancsak a nyár folyamán hat hétre szüneteltettük a tanítást.

A gyermekeknek 50 példányban járt az Örömhír c. gyermeklap.

Vallásos estélyek.

Az Ige szolgálatában állottak a vallásos estélyek is. Az 1929. évben 23 vallásos estélyt rendeztünk templomunkban. Ezeket előadást tartott: D. báró Podmaniczky Pál egyetemi tanár Lars Lévi Laestadiusról és Strefstrud misszionáriusról, Miklós Mihály egyházfelügyelő „A győri evangélikusok anyagi áldozatkészsége a multban“, D. Kovács Sándor egyetemi tanár „Vágyak-vágya“, Töltéssy Zoltán, a Ker. Ifjúsági Egyesületek nemzeti titkára, „Fiatal emberek Krisztus szolgálatában“, Herceg Hohenlohe Károly Egon „Az evangélium nyomai a modern közéletben“, D. Kapi Béla püspök „A mai magyar nő kötelességei“, „Gyurácz Ferenc“ címen. Ugyanő tartotta a reformáció hetében minden nap rendezett vallásos estélyeken a sorozatos előadásokat „A reformáció Luther élete tükrében“ címmel a bibliáról, a bűn és kegyelemről, a házasságról és az életideálról. Spáth Gyula városi tanácsos „Hazafias kötelességek“, Budaker Oszkár soproni lelkész „A

sajtó“, Zongor Béla, körmendi lelkész a vasi közép egyházmegye esperese, „A speyeri jubileum“, Achenbach Pál, a „Világosság Keleten“ missziói társaság titkára „Az evangélium a mai Oroszországban“, D., dr. Pröhle Károly „Luther Márton kis kátéja“, Bászal Ernő reáliskolai tanár, „Károli Gáspár“, báró D. Radvánszky Albert egyetemes egyházi és iskolai felügyelő „Nemzetközi mozgalmak az egyház életében“, Vidonyi Zoltán, felsőkereskedelmi iskolai tanár, a Belmissziói Bizottság elnöke, „Bethlen Gábor“, Turóczy Zoltán lelkész „Az első evangélikus papné“ és „Luthervádak“ címen tartott előadást.

Ezeket a vallásos estélyeken szavaltak Ágoston Eszter, Kuszák István ev. tanító, Takó István püsp. s. lelkész, Csermák Ferenc egyetemi hallgató, Macher Jolán leányliceumi tanuló, Czegléd Margit leányliceumi tanuló, Simon Ilona, Kallós Erzsébet, Bácsi Sándor hitoktató, Biró Béla, Szijj Jolán ev. tanítónő.

Ezenkívül volt még a templomban két hangverseny. Ápr. 7.-én Wehner Géza, az Országos Zeneművészeti Főiskola tanára, nov. 24.-én pedig Fodor Kálmán karnagy és az egyházi énekkar rendezte a hangversenyt.

A szeretetház disztermében is rendeztünk két konferenciát, amelyek ide kíváncsoznak. Jan. 13. és 20.-án tartottunk itt két presbiteri konferenciát, amelyeken Kapi Béla püspök tartott előadást a presbiteri ideájról és az egyházfélelemről és Miklás Mihály egyházfelügyelő a gyakorlati egyháziasságról. Ugyanitt tartották meg két vetített képes előadásukat a soproni teológusok május 12.-én Luther életéről.

A Kálvin-kulturházban rendeztük meg február hó folyamán a ref. egyházzal együtt azt a szociális előadásorozatot, mellyel az evangélium megvilágításába akartuk helyezni, főképp az evangéliumtól távol élő emberek számára azokat a kérdéseket, melyek a ma emberét közösségi szempontokból legjobban érdeklik. Öt ilyen előadást tartottunk. A vagyonról Györy Elemér ref. lelkész, a munkáról és a nemzetről Kapi Béla püspök, az egyházzal Turóczy Zoltán lelkész, a szocializmus evangéliumáról és az evangélium szocializmusáról szintén Györy Elemér beszélt. Mindegyik alkalommal szerepelt az egyházi énekkarunk is.

Tartottunk még egy estélyt Szabadhegyen is, ahol Ittész Mihály tartott előadást, vidéken pedig Györujfalun kettőt, Bácsán kettőt, Ötvevényen egyet és Börcsön kettőt. A vallásos estélyek száma tehát összesen 42, a múlt évinél 19-cel több.

Konferenciák.

Az 1929. évben is voltak a gyülekezet körében olyan konferenciák, amelyeket nem a gyülekezet rendezett ugyan, de amelyek a győri gyülekezetnek szolgáltak az Igével. Újra itt volt a győri egyházmegye presbiteri konferenciája május 30.-án. Ez alkalommal Németh Károly esperes prédikált, Csemez István egyházmegyei felügyelő megnyitót mondott, dr. Velsz Aladár „A sajtó“, Kiss Samu nagybarátfalui lelkész „A házasság“, Garan János ménfői tanító „Az iskola és a szülői ház“ címén tartott előadást. A konferenciát Németh Károly esperes „Zárszó“-ja zárta be.

Aug. 18.—20.-án a magyar ifjúsági „Célegyenest Előre“ mozgalom tartotta gyülekeztünkben országos konferenciáját. Két nagy kérdéssel foglalkozott ez a konferencia: „A bűn hazudik, ne higgy neki“, és „Jézus igazat mond, csak neki higgy“. Az előbbi témáról beszélt dr. Csia Sándor, M. Á. V. igazgatófőorvos „A vétek gyönyörűség“, Draskóczy István, a Diákszövetség titkára „Usszál az árral, így jutsz előre“, dr. vitéz Bánáthy Péter gyulai ref. lelkész „A hit bilincs“, Fábíán Imre sárszentlőrinci ev. lelkész „Pazarold idődet, van bőven“ címen, a másodikról Nagy István debreceni ref. lelkész „Ő igéri, hogy tisztává tesz“, D. br. Podmaniczky Pál egyetemi tanár „Életedre fényt derít“, és Nyáry Pál pécsi ref. esperes „Vele nyerni fogsz“ címen. A konferenciát aug. 17.-én szeretetvendégség nyitotta meg, amelyen Győry Elemér ref. lelkész, Czakó Jenő titkár és Belák János körmendi ev. s. lelkész beszélt. Aug. 18.-án a konferenciai istentiszteletüket Szabó Dániel hejőcsabai s Győry Elemér ref. lelkész tartotta. Minden reggel bibliakörök s minden délután áhítat volt. A délutáni áhítatokat Vargha Tamás kúnszentmiklósi ref. lelkész tartotta Péterről, Mária Magdalénáról és Pálról. 18.-án és 19.-én este nagy evangelizáló estélyek voltak. 18.-án este Kiss Samu nagybarátfalui ev. lelkész beszélt „Véneitek álmokat álmodnak“ és Sallay István budapesti ref. lelkész „Ifjaitok látásokat látnak“ címmel. 19.-én este D. br. Podmaniczky Pál külmissziói előadást tartott, 20.-án este pedig közös ev. és ref. úrvacsora volt, amelyet Turóczy Zoltán és Sallay István osztott ki. A konferencián 261-en vettek részt vidékről. Úrvacsorát 385 személy vett. Képvisele volt: Abony, Balassagyarmat, Beled, Biharkezes, Budapest, Cegléd, Császár, Dad, Debrecen, Diósgyőr, Farád, Felsőmocsolád, Gyömrő, Gyula, Hajmáskér, Harkányfürdő, Hejőcsaba, Hódmezővásár-

hely, Izbég, Kajászósszentpéter, Karcag, Kecskemét, Komárom, Kőbánya, Körmen, Kőszeg, Kúnszentmiklós, Lébény, Makó, Marcallháza, Mezőberény, Mezőtur, Miskolc, Nagybarátfalu, Nagytétény, Neszmély, Ócsa, Ostffyasszonyfa, Ózd, Pápa, Pesterzsébet, Pécs, Poroszló, Püspökladány, Ráckeve, Rákoscsaba, Rákosliget, Réde, Sárszentlőrinc, Sikátor, Sopron, Szentés, Szilsárkány, Szolnok, Tapolca, Tura, Vizsoly.

Október 19.—20.-án újra konferencia volt gyülekezetünkben. Ez alkalommal a magyar keresztyén leányegyesületek nemzeti szövetsége rendezett evang. leánykonferenciát. Az ország különböző részeiről összegyülekezett közel 150 leány volt együtt két napon keresztül áldott közösségben. A konferencia 19.-én reggel közös áhitattal kezdődött amelyet Turóczy Zoltán győri lelkész tartott ez ígéről: „Barátom mi módon jöttél ide?“ A megnyitó beszédet Victor Erzsébet főtitkár mondta. Délelőtt két előadás volt. Az egyiket Marcsek Jánosné (Ózd) tartotta a „Keresztyén leány lelkivilága“ címen, a másikat Gregersen Lujza (Budapest) „A keresztyén leány feladatai“ címen. A délután folyamán megbeszélések voltak a leányegyesületi munkáról, amelyen Gömörly Károlyné (Veszprém) „Lélegkondozás“, Lengváry Julia (Budapest) „Egészség“, Demetrovits Mária (Győr) „Értelem“, Hegedűs Ilonka (Sopron) „Szolgálat“ címen tartottak bevezető előadásokat. Este vallásos estély volt. Ezen művészi számok kíséretében Nagy Miklós zalaegerszegi lelkész „Az Istentől ihletett Írás“, Schulek Tibor pedig „Az igazságban nevelő Írás“ címen tartott előadást. A konferencia tagjai másnap, vasárnap résztvettek az istentiszteleten, amelyen D. Kapi Béla püspök prédikált. Délután 3 órakor Victor Erzsébet mintaösszejevetelt mutatott be. 5 órakor ismét vallásos estély kezdődött, amelynek Majoros Edit Budapestről („Milyen leányai akarunk lenni az evangélikus egyháznak“) és Dr. báró Podmaniczky Pál Sopronból („Az Isten tökéletes embere“) voltak az előadói. Utána záró áhitat volt, amelyet Turóczy Zoltán győri lelkész tartott. A konferencia munkáját mindkét napon bibliaköri munka egészítette ki. Képviselve volt: Bábonymegyér, Budapest, Celldömölk, Csöngé, Kemenesmagasi, Kőszeg, Lébény, Léva, Nagybarátfalu, Ostffyasszonyfa, Ózd, Pápa, Pécs, Rimaszombat, Sárvár, Siklós, Sopron, Szombathely, Tárnokréti, Tét, Ujmalomsok, Veszprém, Vönöck, Zalaegerszeg.

A diákszövetség konferenciáiról az ifjúság szolgálatáról szóló jelentésben számolunk be.

Nov. 2—3.-án pedig az egyetemes gyámintézet tartotta évi rendes közgyűlését gyülekezetünk kebelében. A közgyűlésnek különös jelentőséget kölcsönzött az a körülmény, hogy azon a magyarhoni ev. egyetemes egyház elnöksége is megjelent. Az egyetemes egyház elnöksége, báró D. Radvánszky Albert egyetemes felügyelő és D. Geduly Henrik püspök, egyetemes egyházi elnök, nov. 2.-án érkeztek. A pályaudvaron a polgármester, alispán és főispán, a helyi ev. és ref. egyházközség és a felvidékiek köre üdvözölte őket. Aznap este vallásos estély volt a templomban, amelyen művészi számok keretében báró D. Radvánszky Albert tartott előadást a protestantizmus nemzetközi segítő mozgalmairól. Másnap gyámintézeti istentisztelet volt. A gyermekeknek vitéz Magassy Sándor soproni vallástanár, a középiskolásoknak Kardos Gyula balassagyarmati alesperes, a gyülekezetnek pedig D. Geduly Henrik püspök hirdette a gyámintézet üzenetét. A gyülekezeti istentisztelet után volt a gyámintézet közgyűlése, melyen Ziermann Lajos soproni lelkész, elnök, terjesztette be hatalmas, győri történelmi vonatkozásokkal is illusztrált évi jelentését. Ezen a közgyűlésen adták át a különböző egyesületek és testületek a gyámintézetnek szánt adományait. Gyülekezetünk úrvacsorai, Belmissziói Egyesületünk keresztelési szent edényt, a bibliakörök egy oltári bibliát, az Ifjúsági Egyesület egy oltári bibliapárnát, a Diákszövetség fiu és leányosztálya 120 P.-t, az elemi iskolások 10 darab énekeskönyvet ajándékoztak. Az adományokat Turóczy Zoltán, Kapi Béláné, Demetrovics Mária, Kontár Sándor, Közma Zoltán, Puxbaum Etelka és Farkas Judit adta át.

Az egyetemes egyház és a gyámintézet vezetőségén kívül még körülbelül 30 egyházi és világi méltóság érkezett ez alkalommal gyülekeztünkbe. Sokakat megakadályozott az ezen időre eső választás. Képviseleve volt: Ágfalva, Balassagyarmat, Budapest, Domony, Lébény, Nagygeresd, Nyiregyháza, Péteri, Sajtoskál, Sámsonháza, Sátoraljaújhely, Sopron, Szarvas, Szombathely, Tordas. Vendégeinket nov. 2.-án este a Belmissziói Egyesület, 3.-án délelőtt pedig a gyülekezet látta vendégül.

A vallásos estélynek és az istentiszteleteknek az offertóriumára 250 P. volt a gyámintézet javára.

Itt említjük meg, hogy jun. 29.-én ősi szokás szerint újra falaink között ülésezett a győri egyházmegye közgyűlése.

Iratterjesztés.

Az Igét akarja közel vinni azokhoz, akik a szószéktől távol élnek s az Igét akarja megtartani azokban, akik a szószék alatt élnek, az iratterjesztés. Az Ige e szolgálata mellett még két szolgálatot teljesít: támogatja a protestáns sajtót és az egyház szolgálatába állítja a cserkészmunkát. Az iratterjesztés kezelését ugyanis a 459. sz. Győry Vilmos cserkészcsapat látja el.

Az iratterjesztés 1929. évi forgalma 4042.50 P. volt, 815.14 P.-vel több, mint 1928-ban. Így több lehetett az adomány is, amit az iratterjesztés adhatott. Az iratterjesztés adományozott minden házaspárnak, amelyik 1929-ben megesküdütt templomunkban, egy családi emlékkönyvet, 5 szegénynek ajándékozott Újtestamentumot és imádságos könyvet, könyveket adott az iskolai jutalmazásokhoz s az Ifjusági Egyesületnek, Luther-képet ajándékozott a cserkészcsapatnak és 1800 példány ünnepi üzenetet küldött szét szórványban lakó hiveink számára nagypéntek, ref. emlékünnap és karácsony alkalmából. Az iratterjesztés 1929. évi adományainak értéke 136.96 P., 90.86 P.-vel több, mint 1928-ban.

A szeretet szolgálata.

Az egyház szeretetmunkája nem jótékonykodási divat, sem az ember anyáskodó érzésének levezetése, hanem az egyház hitének illusztrációja, magyarázó ábrája, hitelesítő pecsétje.

Gyülekezetünknek kétféle szeretetmunkája van: intézményes és alkalmi. Amazt a szeretetház és a diakonisszaanyaház, emezt a gyülekezeti szegénypénztár és a Belmissziói Egyesület végzi. A gyülekezeten határain túlmenő szeretetmunkát pedig a gyámin-tézet képviseli.

A szeretetház működése.

A legutóbb lefolyt II.-ik koppenhágai lutheránus világkonferencia megállapítása szerint az igazi lutheri lélek a szeretet munkáiban él és maradhat fenn tovább. Az 1928. évi egyetemes közgyűlésen Báró Radvánszky Albert egyet. felügyelő úr az evangélikus egyetemes egyház sürgős feladatául az erőteljes szociális

tevékenységet jelölte meg. A háború gyászos következményeiben összezsugorodott és erőforrásaiban meggyengült egyházunk felekezeti helyzete is arra kötelez, hogy értékmérőnknek ne csak a — Istennek legyen hála! — telt templomainkat és kulturfőlényünket tekintsük, hanem az áldozatos szeretetmunkák emeljenek ki a kisebbségi egyházak hátrányos helyzetéből. Ezt a köteletséget és méltóságot a mi Urunk állította eléink, mikor kis seregnyi hiveinek a nagy tömeggel szemben azt mondotta: *t i v a g y t o k a f ö l d u e k s a v a i*.

Ezek a megállapítások erősítették meg bennünk azt a hitünket, hogy önzetlen szolgálatvállalásunk egyházunk és Isten országa érdekében szükséges volt, mikor Szeretetházunk működését ez évben is erőnkhez képest folytattuk. Hogy fejlődésről és Isten megsegítő kegyelmének kézzelfogható jeleiről is beszámolhatunk, — ezért legyen áldott az Ő szent neve!

1. **Diakonisszaképző-intézetünk** méltán vette fel ez évben a *Diakonissza Anyaház* nevet, hol nemcsak a mi kedves nővéreink találnak nehéz munkáik között igazi családi otthont, meleg szeretetet, de ahonnét most már bocsáthattunk ki Isten segítségével távolabbi helyekre is munkásokat a szent szolgálatra. A pozsonyi Anyaház ugyanis, melyhez minket évtizedes hálás viszony köt, azzal a kérdéssel fordult hozzánk, nem volnánk-e hajlandók ő tőlük a soproni és kőszegi gyülekezeti állomásokat átvenni s nővéreket oda szolgálatra kibocsátani? A diakonisszaválasztmány örömmel és készséggel adott kedvező választ, hiszen ez forduló pontot jelentett Anyaházunk történetében és az Úr egyenes parancsa volt hozzánk: *m e n j e t e k e l . . .* A két testvéregyházközséggel való megállapodás után befogadtuk a közösségünkbe a Kőszegen híven szolgáló pozsonyi nővért, Sopronba pedig két fiatal nővért küldöttünk, kik ottani értesülésünk szerint hűséggel és lelki áldással dolgoznak. Ugyanezen évben a kőszegi Gyurácz Ferenc leányliceum internátusában levő betegápolónői állás betöltését is elvállaltuk, hol egyházkerületünknek teszünk kedves és hálával fogadott szolgálatot. Így most már a börcsi tanítónői állásban, a kőszegi leányinternátusban, a kőszegi és soproni gyülekezeti állomásokon működik 5 győri diakonissza. Itthon két nővér a vezetésben és háztartásban, egy az árvák nevelésében, egy a Csillag-szanatóriumban teljesít állandó szolgálatot. Egy nővér a gyülekezeti szegénygondozást végzi, aki 264 esetben nyújtott segélyt betegágnál elhagyottságban és nyomoruságban siny-

lödöknek. A többi nővérek magánházaknál ápoltak betegeket 324 nappalon és 538 éjjelen nemcsak Győrött, de távol vidéken is felekezeti különbség nélkül. Mindnyájan résztvettek az összes háztartási munkákban. A kőszegi leányliceumban a betegápoló nővér háromnegyed év alatt 179 beteget ápolt 605 ápolási napban.

Milyen sok sötét házban és szívbem gyújtottak ezek a kedves nővérek az evangéliumi hit és szeretet által fényt, melegséget. megnyugvást és hálát a szeretet Istene iránt! És Anyaházunk iránt is!

Diakonisszáink foglalkoztak az ifjúsággal is. Győrújfaluban 15 serdülő leány számára tartottak épületes összejeveleteket, — Bácsán vasárnapi iskolát 20 gyermekkel. Ugyancsak vasárnapi iskolát tartottak a szeretetházi árvagyermekkel, foglalkoztak vasárnap délutánonként az ev. háztartási alkalmazottakkal. A nyári hónapokban pedig kézimunka tanfolyamot rendeztek elemi iskolás leányok részére.

A főnöknő vezeti és végzi a reggeli és esti áhítatossági órákat s fontosabb alkalmakkor lélekemelő ünnepélyeket. Ugyanó, hogy a magasztos diakonisszahivatás minél szélesebb körben ismertté váljon, a szombathelyi ev. Nőegylet meghívására dec. 1.-én felolvasást tartott a diakonissza-hivatásról, Börcsön pedig a vallásos gyermeknevelésről.

A diakonissza testvérközösségbe felvettünk ez évben 3 növendéket, egyet pedig elbocsátottunk. Az előkészítő tanfolyamon jelenleg 5 növendékkel foglalkozunk és pedig a főnöknő előadja a d. hivatást ismertető Házi Rendet és tartja a hétvégi hivatás-erősítő áhítat órákat; — az igazgató-lelkész pedig Bibliaismertetést, Kátét és Egyháztörténetet ad elő s heti egy órában az Apostolok Cselekedeteiről szóló könyvet magyarázta.

2. Leányinternátusunk is eredményesen szolgálta kitűzött célját. 22 középiskolai ev. tanulónak adott nyugodalmas, egészséges otthont, gondos vallásos nevelést. Tanulmányaikat egy tanítónő-nevelőnő felügyelete alatt szép sikerrel végezték.

3. Árvaház. Egyházközségünk közgyűlése régi vágyunkat és kérésünket teljesítette, mikor a Szeretetház nagytermének eddig szinte használhatatlan karzatát 2 nagy teremmé alakíttatta át árvaházunk céljaira. Égetően sürgős volt ez. Ugyanis már hosszabb idő óta összeköttetésben vagyunk a Veszprémi M. K. Áll. Gyermekmenhellyel, mely szívesen helyezett volna el nálunk ev. árvákat, akiknek máshol nem lehetett megfelelő vallásos nevelést biztosí-

tani. Egyházközségünk belátván ennek nagy szociális jelentőségét, most módot adott arra, hogy nagyobb számban vegyünk fel ilyen szegény árvákat. Jelenleg 28 árva gyermeket gondozunk s velük együtt 6 szegény iskolás fiú kap naponként csekély díjazásért egész napi ellátást.

4. Az aggok menházában 5 nőt gondozunk, 4 közülük semmit se fizet, az ötödikre ráillenek az Úr Jézus szavai: Márk 12, 44: „Ez az ő szegénységéből amije csak volt, mind odaadta az ő egész vagyonát“. Régi jogos nyugdíjköveteléséből kapott 2350 P.-t és ezen összeget Börcsön, közvetlen az iskola mellett megvett egy szép 1000 □-öles házhelyet s azt odaajándékozta a Diakonissza Anyaháznak, — hálából Isten iránt és szeretetből a diakonissza nővérek iránt. A tervezett árvaháznak tehát meg van már a szép telke! **M o l n á r n é s z. K á l d y M á r i a** az ő viszontagságos életének így emelt örök emléket a szeretet hajlékában.

Szeretetházunknak **g y á s z a** is volt az elmúlt évben. A mi csendes falaink közé vágyódott élete vége felé **F a l b K á r o l y**, magánzó, presbiter testvérünk. Sajnos, nem sokáig élvezte a megtalált nyugodalmat, mert okt. 11.-én csendesen elhunyt. Sirját árva gyermekeink vették körül s egy-egy virágszállal mondtak neki köszönetet azért, hogy róluk és a jövő árváiról olyan nagylelkűen gondoskodott. Minden földi javait, 9 hold földet és két háza fele részét a Szeretetházra hagyta. A hála virágai nem fognak sirján soha elhervadni. De a szívünkben sem!

Itt mondunk hálás köszönetet annak a magát megnevezni nem akaró hitrokonunknak, aki Szeretetházunknak 1000 P.-t adott, valamint **Csemez István** egyházm. felügyelő urnak, aki mint minden évben, úgy most is 5 q. búzát küldött árvaházunknak. De sok karaj puhakenyér jutott abból a szegényeknek! A többi szíves adományok jegyzékét Évkönyvünk más helyén fogjuk köszönettel közölni.

Meleg köszönetet mondunk végül azon buzgó egyházközségi nőtagjainknak, akik árvagyermekeink ruháinak gondozásában a kedves diakonissza nővéreknek hetenként segíteni szívesek voltak.

Mult évi jelentésem végén két üres falról szölovtam, melyeket tovább kellene építeni az el nem fogyó szeretetnek. Most már nemcsak két üres fal, hanem egy üres telek is várja a beépítést. Bízunk Istenben, hogy nem hiába várja!

Ha egyelőre még nem hordhatjuk is a holt anyagot az építéshez, az **E g y e t l e n F u n d a m e n t u m** már meg van, majd

Ő segít gyűjtögetni az „élő köveket“ és megépül „a lelki ház“ Istennek kedves áldozatokból. I. Péter 2/5.

Egészen bizonyos, hogy megépül!

Pálmai Lajos
szereletházi igazgató.

Gyülekezeti szegénypénztár.

Az egyháznak a realitását, de ép ezáltal az egyházaknak hitelt is a szegények tömegével szemben a gyülekezeti szegénypénztár képviseli. Az 1929. évben a gyülekezeti szegénypénztár hatalmas lépéssel jutott előre kítűzött célja felé. Megszaporodtak a bevételei. Maga az egyházközség is rendszeres támogatásban részesítette. Évi 400 P-t állított be e célra a költségvetésbe. Ezenkívül kiosztásra került ez évben első ízben az I'só alapítvány kamata is, ami szintén 115 P bevételi többletet jelentett. A rendszeres szegényperselyen kívül ennek a munkának a szolgálatába állítottuk a bőjti hétköznapi esti istentiszteletek és a péntek esti bibliaórák perselypénzét is, ami szintén 76.31 P bevételi többletet jelentett. A hívők serege is megérezte azonban, hogy aki nem szereti az ő atyafiát, mi módon szeretheti az az Isten s 1929-ben az 1923. évi 159.66 P adománnyal szemben 385.55 P-vel járult hozzá a szegénygondozáshoz. Vannak a hívek között többen már, akik nemcsak ötletszerűleg adakoznak, hanem akik beépítették a szegények támogatását az életrendjükbe s minden hónapban rendszeresen behozzák a maguk adományát. Így a gyülekezeti szegénypénztár bevétele 1929-ben 1212.50 P volt, szemben az 1928. évi 415.65 pengővel.

A megnövekedett bevétel megnövesztette a segélyezés lehetőségét is. Rendszeres támogatásban részesülő házi szegényeink számát 6-ról 10-re emelhettük fel, 6 iskolás gyermeket kosztoltattunk a szeretetházban, gyűjtés útján nagyobb összegű segítséget tudtunk nyújtani egy szerencsétlenül járt szegény úri asszonynak, több esetben nyújtottunk lakbérsegélyt, temetési segélyt és adtunk útiköltséget átutazó hittestvéreinknek. Az I'só alap kamatait 2 család között osztottuk meg. Egy négy gyermekes, férjétől elhagyott, kilakoltatás előtt álló családjának béreltünk rajta egy negyedévre lakást, hogy legyen hová fejét lehajtania és egy szintén négy gyermekes munkanélküli, hadirokkant két sápadt,

ványadt, iskolás gyermekét helyeztük el rajta három hónapra el-
látásra a Szeretetházban. A kiosztott segélyek összege 1116.63 P.

Segélyezéseinknél két elvet óhajtunk szigorúan keresztüli
vinni. Kétes esetekben csak személyes tapasztalatok után nyuj-
tunk segítséget. Ezt a munkát diakoniszáink végzik nagy hűség-
gel. És nem adunk segítséget annak, akinek csak az egyház pénze
kell, de az egyház lelki szolgálata nem. Szegényeink templomba
járását lelkészeink ellenőrzik. Így is szeretnénk a szociális misz-
siót belmisszióvá tenni.

Belmissziói Egyesület.

A szociális munka a dolog természeténél fogva december hó-
napban lép leginkább előtérbe. Ez az a hónap, amikor az emberek
legjobban érzik az örömtelenség kínját egyrészt és az örömszer-
zés kötelességét másrészt. Ekkor kapcsolódik bele legerőteljeseb-
ben a gyülekezet szeretetmunkájába a Belmissziói Egyesület,
amely tulajdonképpen a gyülekezet nőegylete.

Szorongó érzésekkel néztünk az 1929. év karácsonya elé.
A gazdasági nyomor megsokszorozta a segítség szükségét, de meg
is kevesbitette az adakozás lehetőségét. Istennek legyen hála, aki
megszégyenítette a kishitűségünket. A Belmissziói Egyesület lel-
kes tagjai 136.30 P-vel gyűjtöttek többet, mint az előző évben.
2247.60 P állott a rendelkezésünkre. Így többet adhattunk mi is.
A szeretetháznak a múlt évi 400 P helyett 450 P-t, a tavalyi 29
szegény helyett, 42 szegényt tudtunk megajándékozni s 51 pár
cipőt, 27 fiú és 23 leányruhát tudtunk a gyermekek között kiosz-
tani. A leányruhákat az Egyesület tagjai varrták meg. Ezenkívül
karácsonyi örömet tudtunk vinni a fogházba is, ahol az összes
protestáns raboknak adtunk karácsonyi csomagot.

Erőteljesebben nekifeküdt az egyesület ez évben a természet-
beni adományok gyűjtésének is. Ruhaneműeket és cipőket oly
mennyiségben kaptunk, hogy ezekből is fel tudtunk külön ruházni
még 27 iskolás gyermeket, azonkívül felnőtt szegényeinknek is
tudtunk adni belőlük. Ennek köszönhető az is, hogy ez évben a
gyermekek között kiosztani szokott kalácsokon kívül lisztet, bur-
gonyát, sajtot, szalámit és tüzelőt is kaptunk, amit szegényeink
között osztottunk ki.

Az egyesület minden erejével azon van, hogy a szeretet-
munka ne legyen csupán csak időszaki meleg forrás, amely egy

évben egyszer tör ki a mélyből, hanem állandó szolgálat. Ennek biztató jele az, hogy az egyesület elvállalta egy vidéki szegény, felsőkereskedelmi iskolai tanuló kosztjának fizetését, akinek a Szeretetházban adnak ellátást s egy szegény elemi iskolás gyermeknek ebédjút, aki szintén a Szeretetházban kap ebédet, egy szegény tüdőbajos elemista pedig az egyesület jóvoltából minden nap tejet kap. Táppénz címen az 1929. évben 222 P-t adott ki az egyesület. Több gyermek egyes tagoknál kapott ebédet. Ezenkívül 60 pengővel segélyezte az egyesület a házi szegénypénztárt.

Ezt segíti elő az a két babakelengyész vándorkosár is, amelyet a Prot. Asszonyok Nemzeti Szövetségének győri fiókjától kapott az egyesület ajándékba s amelynek gondozását a diakoniszák végzik. És ezt a munkát képviseli az egyesület kórházmunkája, amelyet ezidén is Klauzer Józsefné végez, aki minden héten meglátogatja a kórházi betegeinket.

Ebben az esztendőben az egyesület szeretetmunkája túlnőtt a gyülekezet határain is. Alkalmat szolgáltatott erre az egyetemes gyámintézet, mely közgyűlését Győrött tartotta, amely alkalommal az egyesület 198.50 P értékben keresztelő szent edényt ajándékozott a gyámintézetnek s a gyűlés résztvevőit igen jól sikerült szeretetvendégséggel vendégelte meg.

Erről a széles látókörről tett bizonyítást akkor is, mikor az ev. özvegy papnék otthonára 712 P-t gyűjtött s a „György Vilmos” cserkészcsapat és a Hadröa zászlóbeszerzési mozgalmát 59.58 P-vel támogatta.

Ennek az áldott munkának az élén Kapi Béláné áll s eddig ott állott mellette, mint ügyvezető elnök Pálmai Lajos is, aki már régtől fogva a győri gyülekezet szociális lelkiismerete. Eben az esztendőben azonban Pálmai Lajos kiköltözött Böröcsre s ezért erről az állásról lemondott. Az egyesület fájó szívvel búcsúzott tőle abban a tudatban, hogy akinek a szívéhez úgy hozzá van nőve a szeretetmunka, mint a Pálmai Lajoséhoz, az csak az állásról tud lemondani, de a munkáról nem. Ugyancsak lemondott Győről való gyakori távolléte miatt a számvizsgálói tisztérői Pereg Margit és Haffner Ernőné, kiknek helyére dr. Farkas Béláné és László Miklósné választatott meg.

Az egyesület bevétele volt 3023.68 P, kiadása 2773.44 P. Vagyona 250.24 P.

Gyámintézet.

A gyülekezet szociális érzésének, a gyülekezet portáján túl látó hittestvéri összetartását képviseli a gyülekezet életében a szegény ev. egyházakat támogató gyámintézet.

Ezen területen is örvendetes fejlődésről számolhatunk be. Az 1929. évi gyámintézeti gyűjtés 850.90 P volt, 54.96 P-vel több, mint az előző évben. Ebből az összegből a magasabb fokú gyámintézeteknek beküldtünk az alapszabály szerint 403.32 P-t, s a szeretetházra 160, az ötvenévi templomra 160, a nádorvárosi templomra 30, a bácsai fiókegyháznak 20, a konfirmáltak alapjára 20, a szórványgondozási alapra 14.93, az egyházkerületi Luther és Löw alapra 10 pengőt adományoztunk.

A gyámintézet szórványgondozási alapja 80.65, a gyámintézeti alapja 21.24 pengő.

Hogy mindezekben a szeretetmunkákon kívül egyes esetekben hol s mily mértékben jelentkezett a gyülekezet szociális érzéke, azt a jótékonyág és adakozásról szóló rovatban találja meg az olvasó.

A művészet szolgálata.

Gyülekezetünkben az egyházi ének és zene művelése a hagyományos gonddal s lelkesedéssel történik. Egyházi zenénk magas színvonalon áll. Ennek a színvonalnak elérése fáradhatatlan, tervszerű, lelkes munkásság eredménye, amely munka már az elemi iskolánkban kezdődik s vegyeskarunk művészi kiképzésében jut csúcspontjához.

Elemi iskolánkban az énektanítás ez évben sokkal intenzívebben történt, mint az elmúlt esztendőben. Az énekórák száma szaporodott. Az alsóbb osztályok (II., III.) is dupla énekórákkal dolgoznak. Rendszeres hangjegy-tanítás történik a III. osztályban, azonban alapos előkészítést kap a gyermek már a II. osztályban. A továbbképző fiú- és leányosztályok még egyszer átтанulják egyházi énekeinket, sőt a leányok kétszólamú Bach-korálokat is tanulnak s ezzel előkészítést kapnak az egyházi énekkarban való énekléshez.

Az elemi osztályok bő tananyagot végeznek. Az állami tanterv által előírt kötelező tananyagon kívül nagy súlyt s különös gondot helyezünk egyházi énekeink tanulására. Bizonyos, hogy ennek a lelkes, odaadó intenzív énekoktatásnak örvendetes eredménye gyermekistentiszteleteinken már is jelentkezik s a közel jövőben istentiszteleteinken is mutatkozni fog annak nemes fel-emelő hatása a bátrabb, általánosabb éneklésben.

A válogatott kis gyermek kórus most készít elő, egy tavaszi hangverseny.

Dicséretre méltó munkásságot végzett egyházi énekkarunk is ez esztendőben. Az énekkar tagjai pontosan látogatják az énekórákat s magukat képezve a karéneklésben, egyházunk háláját is kiérdemlik nemes, művészi éneklésükkal. Lelkes kis csapat, amely fáradhatatlan, gondos karnagyával együtt sok nemes örömmöt, élvezetet szerez gyülekezetünknek.

Istentiszteleteinken, vallásos estéken s egyházi hangversenyeken szerepeltek a következő művekkel:

P. Molnár Kálmán: Könyörgés, Spohr: Gyászdal, Kerényi: Istenhez hanyatló árnyék, Kirchner: Jövel szentlélek, Homilius: Fuga, Stainer: Allelúja, Mendelsohn: Himnusz (Andante Koral-Allegro.) zenekarral, a szólót László Miklósné urnő énekelte. Révfy Bús magyarok imádsága, Riemann: Karácsonyi nőikar, Szabados: Hiszekegy.

Ezenkívül szerepelt énekkarunk a vármegyeházán az új magyar esten, a népművelési hangversenyen és az ifjúsági egyesület előadásán. Szereplésével mindenütt elismerést, sikert aratott.

Jelenleg munkában van Bach J. S-nek, a legnagyobb protestáns zeneköltőnek egyik gyönyörű alkotása, a Húsvéti Kantate, amely előadás városunk egyik kimagasló zenei eseménye lesz. Előkészítés alatt állanak Kirchner: Vigyázatok, Jomelli: Motette, Haydn: Ária (szólóval), Kapi: Miatyánk (szólóval).

Énekkarunk a hangversenyek jövedelméből, valamint nemes adakozásból az újonnan beszerzett harmónium árából (P 475.—) 450 pengőt kifizetett. Énekkarunk további sikeres képzése és működése megkívánna egy külön ének- és zeneprobatermet, valamint egy zongora beszerzését.

Egyháztagjaink részére temetéseknél rendelkezésre áll egy férfi-kórus 4, 8, illetve 12 énekessel.

Istentiszteleteink s vallásos estéleink áhitatát nagyban emeli a kórusban felhangzó művészi orgonajáték. Orgonahangversenye-

inken pedig alkalmunk van gyönyörködni az egyházi zeneirodalom remekeiben. Az elmúlt évben a következő orgona műveket ismertük meg: Antalffy Zs. Dezső: Ünnepi dal, Szendy: Ária, Freserbaldi: Moderato, Cleramboult: Prelude, Muffat: Toccata, Boelmann: Suite, Franck C.: a-moll korál, Liszt: Bach fantasia és fuga, Buxtehude: Preludium és fuga. Két egyházi hangversenyt rendeztünk ez évben, egyet tavasszal, egyet ősszel.

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy egyházi hangversenyeink iránt mindnagyobb lesz az érdeklődés híveink széles rétegében s hangversenyeinket szép számban látogatják másfelekezetű zenekedvelők is.

Köszönetet kell mondanunk e helyen Irtzing Ferenc, dr. Ámon Ferenc, Szabó Pál, Bácsi Sándor, Ittész Jenő, Manzer Gyula uraknak s Lumnitzer Erzsébet urleánynak művészi zenezsámaikért, valamint László Miklósné úrnőnek s Herkner Zoltán urnak áhítatot keltő énekükért.

Fodor Kálmán karnagy nagy lelkesedéssel, tehetséggel s fáradhatatlan munkával tartja magas színvonalon gyülekezetünkben az egyházi zenét. Örömeire szolgál ez gyülekezetünk minden tagjának, aki az evangélikus egyházi zene ügyét a szívében viseli.

I'só Pál.

A tudomány szolgálata.

Elemi iskolánk munkájáról minden tanév végén beszámol egy iskolai értesítő, melyben növendékeink szülői és iskolánk barátai a nevelés és oktatásügy minden mozzanatáról tiszta képet nyernek. E helyen azért csak igen röviden vázoljuk az iskola 1929. évi történetét.

Központi iskolánknál 10 tanerő és egy énektanító, a IV. kerületi (győrszabadhegyi) iskolánál 1 tanító működik. Ez utóbbi iskola rendes tanítójának a képviselőtestület megválasztotta Varga József volt csesztvei tanítót, aki állását szeptember elején el is foglalta.

A központi iskolánknál is örvendetes emelkedést mutatott a tanulók létszáma, úgy hogy a szünetelő 10. tanítói állás betöltését határozta el az egyházközség. Sajnos, fizetéskiegészítő államse-

gélyt ezideig erre az állásra nem kaptunk; az egyházközségnek a tanítás helyes menetéről helyettes tanerővel kellett gondoskodni, mert osztályösszevonással sehogysem lehetett volna azt biztosítani. Közvetlen a tanév elején, megrongált egészségére való tekintettel, K a p i J o l á n tanítónő is szabadságot kért, úgy, hogy még egy helyettes tanító alkalmazása vált szükségessé. Az iskolai bizottság S z i j j J o l á n okl. tanítónőt, kinek a tanítói oklevelen kívül polgáriskolai tanárnői és külön tornatanárnői képesítése van, valamint S z o l l á r I r é n okl. tanítónőt, volt győrszabadhegyi helyettest bízta meg az V. vegyes, illetve a II. leányosztály ideiglenes vezetésével.

Minthogy a 10 osztálynak csak 8 tanterem állott rendelkezésre, az egyházközség a Szeretetház nagytermét és az Ijúsági Egyesület legnagyobbik szobáját engedte át, ahol a III. leány-, illetve VI. vegyesosztály növendékeit tanítjuk ideiglenesen.

Az 1928—29. tanévben II. és IV. kerületi iskoláinkban beiratkozott 408 mindennapi és 107 továbbképzőiskolai tanköteles; válásra nézve 376 ev., 5 ref., 22 róm. kath., 1 gör. keleti és 4 izr., a továbbképzőben 100 ev., 1 ref., 6 róm. kath. tanuló. A folyó tanévre beiratkozott 455 mindennapi és 69 továbbképzőiskolai tanuló.

Szegénysorsú tanulóink ingyenkönyveket és füzeteket kaptak az elmúlt évben is; egyházközségünk 311.62 P-t adott e célra. A Kalász Rt. pedig 40 P áru tankönyvet küldött szegény gyermekek részére. 71 szorgalmas és jó magaviseletű tanuló vizsgai jutalomkönyvet kapott; erre fordítottuk a Győrvárosi és Megyei Takarékpénztár 25, a Győri I. Takarékszövetkezet 30 és az Egyházközség 20 pengős adományát. Ezenkívül adott Gritsch Gyula 10 db., Gosztola József 5 db., az Ijúsági Egyesület 20 P áru könyvet jutalmazásra. Dr. Szentiványi Géza, az öttevényi tanulók hittanvizsgáján adott 4 jutalomkönyvet. J a u s z L a j o s egyhk. felügyelő az ifjúsági könyvtárnak ajándékozott 5 db. könyvet.

Iskolai ünnepélyünk volt: október 6-án, december 23-án karácsonyfaünnepély szegény gyermekek részére, április 20-án, a speyeri bir. gyűlés 400. évfordulóján, május 18-án, a Kis-Káté 400 éves jubileumán, június 8-án, a madarak és fák napján. Április 27—28. napján pedig színelőadást rendeztünk növendékeinkkel. Nagyobb kirándulást tettünk a felsőbb osztályok növendékeivel a Bakonyba, Pannonhalmára, a cserkészapródokkal Rajkára. A tanulók testi erejét és ügyességét — egyelőre még tornaterem nélkül — rendszeres tornatanítás által fokoztuk. Igazolja ezt, hogy

a győri elemi iskolák tornaversenyén iskolánk 36 ponttal, 87-el szemben II. lett.

Természetes, hogy ev. iskolánk a gyermekek valláserkölcsi nevelésére igen nagy gondot fordít. Egyházunk szeretetére, ev. öntudatra s már ebben a korban is áldozatkészségre nevelni, legszébb feladata minden ev. iskolának. A gyermekeket vasárnaponként és minden kedden s pénteken reggel ifjúsági, illetve gyermekistentiszteletre vezetik az egyes osztályvezetők. Az „Akarat“ mozgalommal kapcsolatban a majdan megrendelendő saját hangjukra 140 P-t gyűjtöttek a tanulók, a gyámintézetnek 34 pengő jutott.

Május 3. és 4-én D. K a p i B é l a püspök úr és nagyegyházas Miklós Mihály egyhk. felügyelő úr látogatta meg az iskolaszéki elnökség kíséretében iskolánkat. A tanulmányi előmenetelt az egyházmegye részéről Kovács Zsigmond lelkész, egyhm. tanfelügyelő és Kiss Lajos igazgató őrizte ellen. A kir. tanfelügyelőség részéről a győrszabadhegyi iskolában dr. Boldis Dezső vezető kir. tanfelügyelő, a központi iskolában Ringbauer Károly kir. tanfelügyelő tartott vizsgálatot.

Iskolánk már néhány év óta nem tudja befogadni a jelentkező tanköteleseket. Utolsó évkönyvünkben azt írtam, hogy az új, nagy és modern iskolát most építi fel a gyülekezet; sajnos, a nehéz gazdasági helyzet miatt és államsegély nélkül, nem lehet szó erről. Most azonban kimondotta az egyházi közgyűlés, hogy a fiúiskolai részt minden körülmények között felépíti az 1930. év folyamán, úgy, hogy ősszel már elegendő tantermünk lesz; Isten segítségével még a másik fele is csak felépül s egy szép iskolaépület hirdeti majd, hogy itt építik Isten országát s nevelnek a hazának és az emberiségnek hasznos tagokat.

Hálás köszönetet mondok minden adományért, amit nemes szívek juttattak iskolánknak és gyermekeinknek. Minden áldozattért, amit gyermekeinkért hozunk, megfizet a jó Isten. Az Ő áldása legyen iskolafenntartó egyházközségünkön, annak minden tagján. Az Ő áldása kísérje a jövőben is iskolánk munkáját!

Weltler János
igazgató.

Az ifjúság szolgálata.

A győri Evangelikus Ifjúsági Egyesület.

Ifjúsági egyesületünk ezévben is folytatta az ifjúság vallásos, erkölcsös és hazafias nevelését. Külön biblia-órákat tartottunk a leányok és fiúk részére. Különösen szépen látogatottak voltak a leányok, valamint a cserkészfiúk biblia-órái, míg az ifjúságnak másik része a péntek esti gyülekezeti biblia-órákat látogatta. Megelégedéssel tapasztaljuk, hogy ifjúságunk az istentiszteletekre s vallásos estékre szorgalmasan eljár, hitét erősíti, erkölcsét nemesíti. Ifjúságunknak egy része közreműködik az egyházközség különböző szerveiben, a protestáns körben is, egyesületünk leánytagjai pedig szép számmal vesznek részt az egyházi énekkarban.

Egyesületünk fiú osztálya képviseltette magát a K.I.E. celldömölki konferenciáján, valamint a celldömölki ev. ifjúsági egyesület zászlószentelési ünnepségén. A leányosztály résztvett a K.L.E. budapesti, szentesi és ózdi konferenciáin. Mindegyikről részletes beszámolás történt az egyesületben. Október 19-től 20-ig Győrött tartottuk meg a K.L.E. konferenciáját. Célja volt a Dunántúl ev. leányait összegyűjteni, a K.L.E. táborába. Egyesületünk leánytagjai a konferencia rendezésében s a szállásadásban vettek tevékeny részt. A konferenciák lélekemelő hatása marandó emlék egyesületünk azon tagjai számára, akik azokon részt vettek. Ez évben megtartottuk az „Anyák napját“, amelyen a leányok édesanyjai is megjelentek, s boldog megelégedéssel érezték leányaik hálás szeretetét. Az anyai szeretetről ez alkalommal Demetrovits Mária, a leányosztály lelkes vezetője tartott szívekhez szóló előadást.

Egyesületünk leány- és fiúosztálya minden második héten közös összejövetelt tart, amelyen irodalmi, társadalmi s vallásos előadásokat hallgatnak végig, vagy egy-egy könyvet ismertetnek. A múlt évben a következő előadásokat hallgattuk meg: dr. Horváth István, Szeberényi: Luther vagy Loyola című művét ismertette két előadáson, I'só Pál: A Balatonról tartott előadást, Ittész Mihály a cserkészcsapat parancsnoka: a K.I.E. cserkészvezetők birkenheadi világkonferenciájáról, valamint angliai tapasztalatairól számolt be. Bácsi Sándor: Modern társadalmi problémák, Szijj Jolán pedig: Nevelés és illem cím alatt tartott tanulságos előadást.

Demetrovics Mária a keresztény leányegyesületek konferenciájáról számolt be.

Az 1930-ik esztendőre tervbevevük a zártkörű irodalmi előadásokon kívül a nyilvánosság előtt rendezendő irodalmi előadásokat, amelyen a magyar irodalom régi s újabb nagyjait ismertetjük. Most készülnek műkedvelőink bemutatni Csathó K.: „Te csak pipálj Ladányi“ című népszínművét.

A test és kedély nevelése céljából alkalmas időben játékok, tornát s kirándulásokat rendeztünk a szabadba. Így a múlt évben több ízben felkerestük a Bakonyt, Sopront s az egyházi énekkarral hajókiránduláson vettünk részt. A tél folyamán műsoros teastéket rendeztünk tagjaink számára.

A szolgálatot is gyakoroltuk. Ahősök emléktábláját ezévből is friss borostyánnal díszítettük. Leányaink az oltárt gondozzák, az oltárterítőket rendben tartják. Az egyház szegényei számára varrtak, ruhát foltoztak és javítottak. A jótékonytságot gyakoroltuk, a jótékony egyesületeknek a gyűjtésében segítettünk. Egyesületünk Györy Vilmos cserkészcsapatának díszes zászlóját elkészítettük. A leányosztály magyar, népies kézimunkákat készít, értékesítés céljából. Az iskolából kikerült serdülő leányokkal vasárnap délután foglalkozunk, részükre könyveket osztunk ki, s játékórákat tartunk.

Egyesületünk 85-ik sz. „Nádasdy Tamásné“ cserkészleány csapata megalakulása (1929. január 18.) óta folytatja munkáját, hogy istentélibb, erőslékü, dolgoskezü, életrevaló, szeretószívü, igaz magyar leánynemzedéket neveljen. A csapat első fogadalmi ünnepe június 23-án volt Lindenmayer Antónia országos elnök jelenlétében. A csapatlétszám 21-re növekedett, ezek közül 9 tett fogadalmat, a felavatott kis csapat azonban megfogyatkozott, egy kedves tagja, Stelczer Erna, 1930. január hónapjában tartotta esküvőjét Schrödl Mátyás levéli ev. lelkésszel. A csapat 12 új tagja családias együttmunkálkodásban készül a fogadalomtételre.

Az összejöveteleket a vezető, Szijj Jolán tanárnő tartja hetenként kétszer. A fáradhatatlan, lelkes vezető munkája eredménnyel jár, a cserkészleány próbapontokban szépen haladnak a leányok. Az első segélynyújtáshoz szükséges elméleti és gyakorlati tudásra dr. Kovacsics Sándor vár. tisztifőorvos tanítja a leányokat. Július 3-tól 17-ig Alcsuton Anna főhercegasszony, a leánycserkészeti fővédnöke birtokán tartott vezetői minta táborban résztvett a csapat vezetője és két cserkészleány. A leánycserkészlet nem kifelé a

nagyközönségnek dolgozik, munkája bensőséges. Gyülekezetünk munkájában mindig a legnagyobb készséggel vett részt a csapat. 1929. augusztus 25-én az öttevényi templom felszentelési ünnepénél, szeptember hónapban a Pansz. közgyűlése és prot. leánykonferencia alkalmával teljesített szolgálatot leánycserkészletünk. December hónapban Édess Ilona országos h. ellenőr látogatta meg a csapatot. Anyagi szempontból gyengén áll a csapat, csupán a tagdíjak gyarapítják bevételét. A Pansz. áldozatkészessége tette lehetővé azt, hogy a nyáron legalább három cserkészünk résztvehetett a táborozásban.

Egyesületünk 459-ik számú „Győry Vilmos“ cserkészcsapata Ittzés Mihály szakszerű, fáradságot nem ismerő gondos vezetése mellett szép eredménnyel működik. A vezetőségi összejevetelen a jó vezetéssel foglalkoztak a vezetők. Mind az örsi, mind a vezetőségi összejevetel komoly és szórakoztató része is az evangélium fényében folyt le. Ünnepélyesebb csapatgyűlés január 6-án, az alakulás évfordulóján, március 10.-én, hazafias, szeptember 8.-án, újonc felvételkor és december 25.-én, karácsonykor teadélutánon volt. Ezeken mindig egy-egy vezető tartott előadást, beszámolt. Minden csütörtökön bibliaórát tartottunk.

A szabadban, amikor csak lehetett, mindig kint voltunk. Győr körül, úgyszólván az égtájak minden irányában voltunk ez évben. Voltunk Sopronban másfél napig. Nagytáborunkat a soproni ev. liceumi 67. számú „Deákkúti“ cserkészcsapattal egy helyen tartottuk. Balatonaligán június 29-től, július 13-ig táboroztunk. Igyekezünk minél jobban megismerni jó magyar népünket. Ezt az igyekezetet talán még nagyobb siker fogja koronázni 1930-ban, amikor is egyik legfontosabb programunk éppen ideirányul. Tisztképző táborban, a Hárshegyen Kontár Sándor csapattiszt volt, az angliai jamboreeal kapcsolatosan pedig Ittzés Mihály parancsnok. Kirándulásokon és táborozáson a „Szondy apródok“ is kivették a maguk részét, Zacher Lajos tanító cs. tiszt lelkes vezetése mellett.

Kifelé, mások előtt, leginkább ünnepélyeinken dolgoztunk. Január 27-én volt az újoncavatás, melyen az avatóbeszédet dr. Velsz Aladár mondotta. A műsor másik fele tábortűz jellegű volt. Június 9-én cserkészmutatványokkal álltunk a közönség elé. Szeptember 29-én és december 22-én a jamboreeról számolt be cserkészünnepély keretében, a parancsnok. Több szolgálatot is teljesítettek. Nagyobb egyházi ünnepeken a templomban, minden va-

sárnap az iratterjesztésnél, az augusztusi C.E. ifj. konferencián, az öttevényi diplomavátáson, az ev. egyet. gyámintézet közgyűlése alkalmából és a dunántúli ev. leánykonferencián. Résztvettünk a celdömölki K.I.E. konferencián. A csapat létszáma: 23 apód, 33 cserkész, 15 öregcserkész, 6 vezető, összesen 77.

Egyesületünk további fejlődése és munkássága előtt nagy akadály a megfelelő otthon hiánya. Az év elején kapott helyiségekből az egyiket át kellett adni az iskola céljaira s egyesületünk most egy egy ablakos, barátságatlan helyiségben szorong, ahol egyesületi életet élni nem lehet. A különböző osztályok, fiú és leány cserkészcsapatok kénytelenek ezen a szűk helyiségen is osztozkodni, természetesen, hogy ez az egyesületi élet és a cserkésznevelés rovására megy. Az egyesületi helyiség kérdése az iskola-építéssel kapcsolatban feltétlenül megoldandó, hogy ifjúságunk ma még künnlevő nagy részét egyesületünkbe beszervezhessük. Bízunk egyházközségünkben, hogy az ifjúsági nevelés fontosságát felismerve kérésünket teljesítik, egyesületünknek megfelelő otthont adnak, hogy a jövő évet gazdagabb eredménnyel zárhassuk.

I só Pál

A győri Evangelikus Diákszövetség.

A Diákszövetségnek két osztálya van: a leány- és fiúosztály. Mind a kettő egy alapszabály s a dunántúli Belmissziói Munkaprogramm diákszövetségi célkitűzései szerint dolgozik. A munka négy részre tagozódik: 1. Vallásos, 2. erkölcsi, 3. értelmi és 4. testi nevelés.

A vallásos nevelés-ben a Munkaprogramm által kijelölt témákat dolgoztuk ki a heti gyűléseken. Az 1929—30. tanévben különösen nagy súlyt helyezünk a konfesszionális vallásosság kérdéseire, az Ágostai Hitvallás és egyéb fontos egyházi események évfordulóival kapcsolatosan. Mindinkább nagyobb érdeklődésnek örvend a Biblia a diákok körében. Nemcsak bibliatanulmányozás ez, hanem a diákéletnek a biblia elé, mint tükör elé állítása. Hetente egyszer vannak ilyen biblia-órák mind a leányoknak, mind a fiúknak. A minden vasárnapi fél 9 órai ifjúsági istentiszteletekre is pontosan jár a diákság. Közös Úrvacsorát áldozó csütörtökön és ádvent első vasárnapján vettek. Mindegyiket lelki előkészület céljából diákkonferencia előzte meg. A tavaszt a M.

Ev. Ker. Diákszöv. segítségével rendezték. Előadók: Karácsony Sándor, dr. Major László, Magassy Sándor, Schulek Tibor és Lapu Irén voltak. Az őszi konferencián „Átok vagy áldás?“ kérdésre dr. Farkas Béláné, Havasi Dezső pápai hitoktató-segédlelkész és Zászkaliczky Pál lelkészjelölt feleltek előadásaikban helyi erők bibliakör-vezetésén kívül. A konferenciáknak evangelizáló és lelkesítő jellegüknél fogva maradandó nyoma maradt a diákságban. A konferenciák megnyitó és záró istentiszteletét Kapi Béla dr. püspök és Turóczy Zoltán lelkész tartotta.

Erkölcsei nevelés szempontjából a közös összejövetelek, találkozási alkalmak elég lehetőséget nyújtanak az egymás iránt való szeretet gyakorlására. A szöv. tagjai anyagilag is leróják Isten iránt érzett hálájukat tagdíjaik befizetésével és gyűjtésével (pl. az „Akarat“ mozgalomra, „Gyámintézet“-re). Azonban különösen az egymásnak szolgálás, az egymás terhének hordozása tekintetében még sok kívánni való van. Itt kell megemlítenünk azt is, hogy a diákság maga többször érezte nemcsak iskolánkívül, de több iskolában is azt, hogy evang. volta miatt sérelmeket kénytelen elszenvedni. Ennek ellenére a legszebb türelmet tanúsítottak diákjaink más felekezetekkel szemben egyrészt — természetesen — kényszerűségből, de határozottan állíthatjuk, hogy hazafias kötelességből is.

Az értelmi nevelés különösen a gyűléseken, dolgozatok írásával és felolvasásával, szavalatokkal, vitatkozásokkal, énekek tanulásával és a könyvtár használatával történt. Ezen a téren azonban úgy érezzük, a diákszöv.-nek külön munkát nem kell végezni, mert ez egyrészt a hitoktatással, másrészt a vallásos és erkölcsi neveléssel szoros kapcsolatban áll. 1929.-ben, az 1928/29. tanév végén is hirdetett a diákszöv. pályázatot ezekkel a cimekkel: 1. „A speyeri protestáció hatása az egyéni, egyházi és nemzeti életre“ (4 közül Czéh Sándoré volt a legjobb), 2. „A Kis Káté és a Biblia“, 3. „Mire tanít engem a 12 éves Jézus története?“ 4. Rajzpályázat: „Keresztyén jelvények“. 35 pályázat érkezett be összesen.

A szokásos Luther-ünnepély (dec. 16.) az előbbi háromhoz tartozik. „Luther vádak“ címen Turóczy Zoltán tartott előadást Puxbaum Eta és Kozma Zoltán imádsága, Kiss Lajos és Oláh Judit szavolata és Lumnitzer Erzsébet zeneszáma keretében.

Testi nevelés céljából a diákszöv. kirándulásokat rendezett. Két szépen sikerült kirándulásunk volt: 1. Lébénybe, 2. az

újfalusi „szunyog sziget”-hez. A nyári diákkonferenciákat is itt említjük meg, bár azoknak legnagyobb jelentősége vallásos és erkölcsi szempontból van. A MEKDSz tahii leánykonferenciáján tizen, az ev. fiúkonferenciáján pedig kilencen vettek részt. A 459. sz. „Győry Vilmos” cserkészcsapat balatonaligai táborában is volt képviselve diákszövetségünk egy taggal.

Az 1929. év folyamán személyi változások is voltak. Lukács István és Szabó József ifjúsági lelkészek eltávoztak, Weltler Rezső a fiúosztály elnöke a soproni teológiára iratkozott be, kiket méltóképpen elbucsuztatott a diákszövetség. Ezóta a leányoszt. Bácsi Sándor ifj. lelkész és Puxbaum Etelka tanítóképző V. évf. tanuló, a fiúoszt. Ittész Mihály ifj. lelkész és Kozma Zoltán gimn. VIII. o. tanuló, elnök vezetése alatt áll.

A Szövetségbe az összes győri középiskolások beléptek: 124 leány és 135 fiú. A bejárók rendkívüli tagok. A Dszöv. pénztárforgalma: bevétel 389.92 P., kiadás 389.92 P. Pályadíj 121.— P.-t és nyári konferenciái segély gyanánt 160.44 P.-t adott a diákszövetség.

Az 1929/30. tanév jeligéje: „Hiszünk mi is, és azért szólunk...” (II. Kor. 4. 13. b.)

Ittész Mihály.

A protestantizmus szolgálata.

A Magyar Prot. Irodalmi Társaság pecsétjén két egymásba fonódó kéz jelképezi a protestáns összetartást.

Össze is kell fognunk, hisz közös a forrás, amelyből eredtünk: a reformáció; közös az alap, amelyre épültünk: a biblia; közös a multnak sok szenvedése a jelenünk sok fájdalma s a jövőnk sok reménysége.

A győri evang. és ref. egyházközség sok alkalommal adta már tanubizonyosságát azon meggyőződésének, hogy a protestantizmus összefogásához nem elegendő egymás munkájának rokon-szenves szemlélése, hanem annak az érzelmi kötelességen túl munkaközösségben is meg kell nyilatkoznia.

Van nekünk Győrött két bibliaóránk, mindkettő evang. helyen, amelyet felváltva tartunk, egyik héten az egyik, másik héten a másik egyház lelkésze. Ugyanígy dolgozunk felváltva Bácsán is.

Az 1929. februárjában együtt rendeztük a szociális előadás-sorozatot, augusztusban pedig a „Célegyenest Előre“ ifjúsági konferenciát.

Régóta működik már Földvály Valéria elnöklete alatt a két egyház asszonyainak közös egyesülete, a Prot. Asszonyok Nemzeti Szövetségének győri fiókja, amelyik 1929-ben négy estélyt rendezett, kettőt a mi templomunkban, amelyen D. Kapi Béla „A mai magyar nő kötelességei“ és D. báró Podmaniczky Pál „Strefstrud misszionárius“ címen tartott előadást, kettőt a Kálvin kulturházban, amelyen Laky Zsigmondné, amerikai ref. papné, az amerikai magyar nők nemzeti szolgálatáról, Gregersen Lujza főtitkár a magyar ipar pártolásáról, Ittész Mihály hitoktató pedig angliai útjáról beszélt.

A Pansz indította meg a leánycserkészmunkát s a babake-lengyés vándorkosarak szolgálatát is. Három ilyen vándorkosarat készített, amelyből kettőt a Belmissziói Egyesületnek, egyet a ref. nőegyletnek ajándékozott. Segélyezte a karácsonyi szeretetmunkát is. A Belmissziói Egyletnek 50, a ref. nőegyletnek 30 P. adományt adott erre a célra.

A speyeri protestáció négyszázéves jubileuma kedves alkalom volt a győri protestantizmus egységének megbizonyítására. Az ünnepi istentiszteletek után közös presbiteri értekezletet tartott a két egyház a Kálvin kulturházban s azon elhatározta, hogy a jubileum emlékére újra életre kelti a már hosszabb idő óta szünetelő Protestáns Kört. Az előkészítő munkálatok után október 27.-én, a reformáció hetében újra meg is alakult a Prot. Kör a következő tiszttikkal:

Elnök: dr. Szent-Ivány Géza; alelnökök: Köpecsi Kiss Sámuel; dr. Bászel Ernő; Gyarmathy Kálmán és Nagy Dániel; igazgató: Hess József; pénztáros: Laucsek Rezső; ellenőrök: Gyenes Sándor és Szabó József; háznagyok: Ernst János és Takács Béla; főtitkár: dr. Dorner Emil; titkár: Csokonai Vitéz Mihály; könyvtáros: Zacher Lajos; ügyész: dr. Petőcz Károly.

A kör helyisége egyelőre a Lloyd két külön szobája, ahová szeretettel várja Győr prot. társadalmát osztálykülönbség nélkül. Dec. 7.-én tartotta a körhelyiség hivatalos megnyitását népes, jól sikerült, egyszerű és mégis magas színvonalú társasvacsora keretében.

1929. októberétől az Országos Prot. Sajtószövetség szervez-

kedik Győrött s dolgozik a protestantizmus egységének még erősebb összekovácsolásán.

Lehetetlen ebben a rovatban meg nem emlékeznünk a győri „Keresztyén Szövetség“-ről. A győri ev. és ref. egyházak kicsiny, de az Úr ügyéért égő csapata ez. Az országos „Célegyenest Előre“ mozgalom egyik szerve. Nem csinál nagy feltűnést a munkájával, de örök értékű a munkája. Négy, úgynevezett szövetségórát tart hetenkint, egyet a fiúk számára, amelyet Bácsy Sándor ev. hitoktató, Parragh Árpád ref. s. lelkész és Jakócs Dániel tart; egyet a leányok számára Horváth Jolán vezetése alatt, egyet a nők számára Döbrössy Lajosné s egyet az egész szövetség számára Turóczy Zoltán vezetésével. Ez a szövetség önmagát ápoló lelki munkája. Kifelé a kórházban és a fogházban dolgozik. A kórházat az evangélikusok részéről Rémy Józsefné, a ref.-ok részéről Tóth Lajosné látogatja, a fogházat pedig Döbrössy Lajosné. Van a szövetségnek énekkara, melyet Ittész Mihály ev. hitoktató vezet s amely a kórházi és fogházi ünnepi úrvacsoraosztások alkalmával végzett áldott szolgálatot. Febr. 3.-án jól sikerült evangelizáló szeretetvendégséget rendezett a szövetség a Kálvin kultúrházban. Hetenkint pedig evangelizáló órát tart Szabadhegyen és Győrújfalun.

A szövetség felbecsülhetetlen szolgálatot végez az egyház számára családlátogatásaival és egyéni gondozásaival is.

A pénz szolgálata.

Az egyház nem szolgál a pénznek.

Az egyház szolgál az Igének, a szeretetnek, a művészetnek, a tudománynak, az ifjúságnak, a protestantizmusnak, a vidéknek s a jövőnek, de a pénznek nem.

A pénz szolgál az egyháznak.

A pénz szolgálatát számok mérik.

Négy, számmal terhes kimutatást talál e rovatban az olvasó: az 1929. évi adakozás és jótékonyág kimutatását, az 1929. évi számadást és vagyónmérleget s az 1930. évi költségelőirányzatot. Hadd beszéljenek arról, mint szolgál a pénz a győri gyülekezet szolgálatának.

Adakozás, jótékonyág.

Egyházközség céljaira dr. Ráth Zoltán 10 P.

Újvárosi torony- és harang-alapra. („Akarat“): Révfalusi hívek a január 15.-i püspöklátogatás emlékére 54.40; dr. Dukavits Vilmos megajánlás 100, fizetve 50; vitéz Egyed Lajos megajánlás 100, fizetve 10; özv. Latesz Józsefné 100, Karsay Jolán 50, Nádorvárosi 10, Schöpf István 100, offertórium a gyülekezeti hálaünnepen 72.76, Weiszmandl Henrikné 8, Böröczky Irénke hagyatéka 10, Ágoston Barna 50, Újvárosi hívó 5, dr. Barát Lajosné Csepreg 10, özv. Farkas Jánosné 6, Köntös Sándor 10, Nádorvárosi 5, Ott Gusztáv 500, Bárány Mihály Bácsa 5, Újvárosi 10, Sax Ferenc 10, Újvárosi 5, Weninger Antal 50, László István 100 megajánlás, fizetve 20, Bauer Lenke 20, özv. Bodor Sándorné 5, id. Eger Károly 20, özv. Hubinszky Adolfné 20, Sárvári Ferenc 5, Vörös Boldizsár 10, Elemi iskolások 60.62, Kallós Jenő 12, Szabó Gyuláné 10, Koós Gyula 3, özv. Fischer Gyuláné 200, Nagy János 10, özv. Gyárfás Györgyné 2, özv. hegyeshalmi Fischer Kálmánné 100, Trogmayer Károly és neje 40, Dömötör János 1, Szabó Sándor 2, Bálint Istvánné 3, Mendel György Budapest 10, Krausz Ernő 30, Szeifert Gusztáv 5, Tolnay Béláné 3, Schütz József és Sándor 5, Nádorvárosi 10, Nádasy Sándorné 3, Bözsöki Gyuláné 2, Győri Szeszyár igazgatósága 100, Nádorvárosi 5, Tiszovszky Dániel 200 pengős megajánlásának II. részlete 80; Miklás Mihály 500 pengős megajánlásának II. részlete 100, Hor-

váth Jolán 10, Csellágh Gyula 33.25, Nádorvárosi 5, Szalay Gyula 1, Győrújfalusi presbiter 10, Varga Lászlóné 2, Röck Gusztáv 10, Diákszövetség 11.42, névtelenek 40, Ritter Mária 10, Belvárosi hívő 5, Koestlin-gyár 20, Waggon- és gépgyár igazg. 50, ifj. Éger Károly 10, Szalay Imre 100, Kozma Kálmán 10. — Összesen 2355.45 P.

Nádorvárosi templomra: Szalay Sándor és Limpár Julia 10, Húsvéti offertórium 135.44, Nádorvárosi 10, Szabadhegyi hivek 4, Gerencsér István 10, özv. Fischer Kálmánné sz. Schmickl Ilona és családja 40, Nádorvárosi özvegy 10, Limpeck Pálné 5, Horváth Zsuzsanna 10, Révfalusi 3, Nádorvárosi 10, Nádorvárosi bibliakör 61, Krausz Gyula 3, Molnár Jánosné —.50, Böröndy Elemér 1, Szücs Pál 10, Ujvárosi 5. — Összesen 327.94 P.

Nádorvárosi építkezésre (imaház, paplak): Nádorvárosi 100, Ujvárosi özvegy 2, Huber Dániel 2, Nádorvárosi 5, Bálint Istvánné gyűjtése: özv. Sárvári Pálné 5, özv. Nits Jánosné 1, Nits Jenőné 1, Mikolás Imréné 2, Nagy István 2, Gindli Gyula 1, vitéz Peregi Sándor 1, Hujber János 1, ifj. Hujber János 1, Nagy Jenő 1, Dóka József 1, Simon József 1, özv. Zseli Miklósné —.50, Nits Pál 1, Kováts Mihály 1, Mayer Lajos 1, Böröndyné —.60, Szidorof Istvánné 1, Molnár nővérek 2, Kiss Lajosné —.50, Venhardt Zsuzsanna 2, Jakus Lajos 1, Molnár József 1, Dovándi István —.50, özv. Nagy Józsefné —.30, Kunoss Endre 5, Farkas György 1, ifj. Molnár István 1, Richter testvérek 50, Lengyel 10, N. N. 2, Dobránszky Józsefné 2, Ritter Károly 10, Bálint Istvánné 80 pengős megajánlás részlete 6, Horváth Károly 5 pengős megajánlás részlete 1, megajánlások: Sárvári Istvánné 2, Szabó Józsefné 2, Horváth Mihályné 2, Takács Károlyné 2, Szabó Vilma 2 P, Kováts Dénesné gyűjtése: Stöger Vilmosné 100, Tremmel M. 2, Tremmel Ferenc 2, özv. Czigler Pálné 2, Hergovits Péterné 10, Raffay Zoltán 10, özv. Ungár Józsefné 5, Szabó Sándorné 3, Borš Lajos 30, Nemes János 1, Stanitz Ferencné 5, Schmiedt János 1, Kammer András 20, dr. Stelczer Mátyás 30, H. S. L. 2, Majercsik Ferenc 10, Schöpf Gyula 10, Kovács György 10, Jakus István 1.50, Kszelmann Mihály 10, megajánlások: özv. Pethes Józsefné 20, Káply Ferenc 20, Stolla Ferenc 5, Dömötör János 10, Mátyás David 15, dr. Horváth István 50, Németh Márton 20, Bugár Lajosné 20, Eckstein János 10, özv. Tóth Józsefné 100, Erdős Sándor 50, Jankó Ignácné 5, Jankó Mihályné 10, Szalay Gyuláné 20, Drescher Károly 50, Kováts Dénes 200, Pintér Lajosné 10, Agg Miklós 15,

Lóránt Sándor 50, Kovács István 100, Horváth Lászlóné 10, Kovács István 20, Lieszkroczy András 5, Kiss Pisti Jánosné 50, Schwartz János 15, Németh István 1, Bajcsy István 10, Farkas István 5, Lakatos Gyuláné 20, Galánthai Fekete János 20, Farkas Lidia 10, Farkas András 10, Nagy Dénes 10, Zámbo Sámuelné 40, Schneider Nándor 2, Jakus M. 5 P. — Szabadhegyi gyűjtés: Szollár József 2, Péter András 4, ifj. Péter István 2, vitéz Bolla István 5, Németh Géza 1, Farkas Szabó Jenő 1, Boczor András 1, Simon Kálmán 1, id. Péter István 1, Gácsig János 1, Szabó János 3, Györig István 1, Boczor Kálmán 3, Buti Lajos 3, Baross Sándor 3, F. Sándorné —.20, Baross István 1, Harangozó András —.50, Föhrécz József 2, Steiner Kálmán —.30, Steiner József 1, ifj. Németh Kálmán 2, Keresztes István —.50, Csizmadia Zsuzsánna —.50, Baros Jánosné 1, Takács Ferencné —.60, Sz. Gy. —.30, Kappendorfer Jánosné 1, vitéz Egyed Lajos 50 pengős megajánlásának részlete 5, Bozsóki Imréné 1, Beke Gyula 1, özv. Sütöri Józsefné 1, Gácsig György 2, özv. Beke Istvánné —.20, Szollár József 1, Szollár György 1, Baracska Sándorné 1, Gácsig András 1, Dékány Mihály 1, Boczor József 1, Farkas Szabó Gyuláné 5, Járfás István 1, Járfás Györgyné 1, Padányi László 2.50, Döbrössy Károly 10, Kalmár Lajos 5, Szalay János 1, Újvárosi asszony 2, Fischer Erzsébet 10 P. — Összesen 589.50 P.

Szeretetházra: id. Kozma Kálmán 80 pengős alapítványának 100 P-re való kiegészítésére 20, Purgly Katalin 10, Budapesti leányegyesület 10, Sarkady Jenő 5, dr. Vidonyi Sándor 10, Gay Károly Budapest 15, Ágoston Barna 20, Fiú felső keresk. isk. igazgatósága 30, Kovács Pál 10, Miklós Mihály 20, Nádorvárosi 10, Nádorvárosi 20, Nádorvárosi rokkant 10, vitéz Egyed Lajos 5, Iház Antal Budapest 5, Gerencsér Zsigmond Nemescsó 10, Hessler Sámuel Sopron 1, Klauzer Józsefné 5, Dorn Lajosné 5, Renthaller Ernőné által adományozott kézimunka kisorsolásából 51, Belvárosi 5, dr. Szent Ivány Géza 50, Lische Károly 10, Nádorvárosi özvegy 20, Romanek Frigyesné 4, Szabó Sándor 2, Szalay Lajosné 5, Molnár Erzsébet 5, Molnár Józsefné 2350, Tolnay Béláné 2, Ernst János 10, Weiszmandl Henrikné 4, Veszprémi leányegyesület 5, özv. dr. Lauringerné Kőszeg 10, Nádorvárosi özvegy 20, László István 10, Győrújfalusi 5, dr. Dukavits Vilmos 12, Schöpf István 50, László Pál 10, Dörner Árpád Töltéstava 10, Graab M. fiai 40, Lakatos Kálmán 10, Szabó Sándor 5, Győri első takarékszövetkezet 30, Győr városi és megyei

takarék 20, Weller László 5, Szabadhegyi 5, Pintér Mihályné 20, Szollár Pál 5, Offert .áld. csütörtökön 47.91, Bálint Istvánné 5, Győri gyámintézet 160, Egyházmegyei gyámintézet 71.38, Kerületi gyámintézet 50, Egyetemes gyámintézet 113.23, Székely József 4, László István 10 P. — Összesen: 3472.52 P.

Természetbeni adományok. Özv. Fische: Kálmánné 6 kg. cukor, 10 kg. rizs. Fischer Pál 5 kg. cukor. Dr. Schmickl Gyuláné 5 kg. mák, különféle magvak. Schöpfi István 10 kg. árpagyöngy. Gyarmati Károlyné 62 darab tojás. Póczy Jánosné 5 liter tej, 25 darab tojás, 2 pár csirke, 1 kocsi szalma, több kosár főzelékféle. Weller Dániel 2 zsák vetőburgonya, mák, liszt. Német Gyula, Farád 70 darab tojás. Pintér Mihályné, Újfalu 6 kg. mák, 2 hizott lud, 50 drb. tojás, 12 liter tej. Laucsek Dávidné 1 dob. sütemény. Macher Elek 100 kg. paradicsom, 20 drb. tojás. Baán Istvánné, Bezi 40 drb. tojás, fél kg. vaj. Mózes Márton, Ménfő 2 hizott kacska, 10 lit. tej. Klauzer Józsefné 3 kg. szőlő. Kozma Kálmán 100 kg. paradicsom. Dr. Guoth Béla Tét 2 zsák burgonya, 1 zsák liszt. N. N. 2 zsák burgonya. Nagy Jenő 10 lit. tej. Tejközpont 20 lit. tej. Schmickl Testvérek 20 kg. zsir. Richter Testvérek 5 kg. zsir, 4 kg. szappan. Erdélyi Sándor, Öttevény 20 tojás, 1 pár csirke. Türiinger I., Öttevény 1 zsák burgonya. Grünwald Istvánné liszt, dió. Soósné 20 drb. tojás. Kutas Jánosné 2 kg. liszt, 1 kg. rizs. Sarkady, Szabadhegy 2 kg. cukor, 1 kg. rizs. Lacza Ilonka 1 dob. cukorka. Kovács Pál hintakötél. Hittner János 1.75 kg. szalámi. Éger Károly 3 kg. liszt, 4 drb. tyúk. Macher Sándorné 10 tojás, 1 ltr. tejfel, 2 ltr. tej, 1 pár csirke. Lengyel Katalin 3 dob. cukorka, 1 pár új cipő. Zugmann 1 dob. cukorka. Romanek Frigyesné köténykelme, Horváth Róza harisnyafélék, 6 zsebkendő, pamut, viselt ruha, 1 drb. kézi tásk. Schmickl Gizella és Renthallerné ruhavarrás az árvagyermek részére. Póczy Sándor húsfüstölés. „Rába“ cipőüzlet 1 p. gyermekcipő.

Árva gyermekeknek: N. N. Budapest 10, Szabadhegyi 5, id. Molnár István 20, Névtelenek 10, Tiszovszky Dániel 10, özv. Tekus Ágostonné 5, Schmikli Gizella 5, Weiszmandl Henrikné 6, Ormay Jánosné, Békéscsaba 10, Bárdy Ernő, Pápa 5, Kupi Dénesné 3, Weller László és neje, Mózes Kálmán és neje 10, Budapesti leányegylet 15, Pálmai Lajos 5, Kovács Pálné 5, Egy beteg 10, Sarkady 1, Simor Istvánné, Budapest 10, Kovács Pálné 5, Jausz Lajos 10, Herczeg Erzsébet 5, Klauzer Józsefné 5, Paár Ist-

ván 5, Molnár István, Sobor 1, Hauzer György 10, dr. Farkas Béláné 5, Alexy Gézáné 10, Ritter Elza 3, összesen 204 P.

Diakonisszaintézetre: Johannita lovagrend magyar csoportja 70, öz. Späth Gyuláné 40, Budapesti hittestvér 1000, Egyetemes egyház 500, összesen 1610 P.

Diakonisszák karácsonyára: Dr. Csillag József 50, két névtelen 15, Jausz Lajos 10, Stöger Vilmosné 5, Póczy Jánosné 5, ifj. Mózes Márton 5, összesen 90 P.

Szegényeknek: Egyházközségi hozzájárulás 400, I'só-alap kamatai 115, Perselyből 195.90, Salamon Juliska 5, özv. Fehér Kálmánné 1, id. Kutas János 1, Miklás Mihály 5, Pálmai Lajos 5, Liesche Károly 2, Tóth Józsefné 3, Rémy Józsefné 4, Újvárosi 5, Demetrovics Mária 2, Gosztola József 3, Nádorvárosi bibliakör 8.60, dr. Farkas Béláné 5, Csulatka György 1, Nádorvárosi 1, Szalay Sándor 2, Weiszmandl Henrikné 2, Kürtösi Antalné 2, Belvárosi 10, Illés Kálmánné 1.60, özv. Latesz Józsefné 1, Diakonisszajelöltek 4, Újvárosi 5, Szigeti 5, Weninger Antal 50, Jausz Lajos 50, Belvárosi 10, Schmikli Gizella gyűjtése 15, Kupi Dénesné 3, dr. Velsz Aladár 10, Újvárosi 2, Molnár Józsefné 30, Schmikl Lajos 15, Leánydiákszövetség 10, Padányi László 10, Révfalusi 10, Mohai Mihály 2, Farkas István 5, Több leány rendszeres havi hozzájárulása 50, Névtelenek 29.35, összesen 1096.45 P.

Természetben a szegények karácsonyára: Jótékony nőegylet 1 fiú, 3 leányruha. Neubauer és Wittmann 1 üveg rum. Schmieidl L. 2 doboz szaloncukor. Menzel Pál 1 kis fiúruha. Merkur kötött és szövöttárugyár leányruhák, sapkák és harisnyák. Koch Samu 1 kerék trappista, Kopfstein Richard hengermalma 10 kg. liszt, Mayer Oszkár, Böny 60 kg. főző liszt. Makray Zoltán 5 kg. szalámi. László Endre 1 kg. szalámi. Özv. Späth Gyuláné 2 zsák krumpli. Kálisch és Keller cég 4 zsák hulladék fa. Székely, Győri és Morvai 1 fiúruha. Kohn olajgyár 15 kg. kókuszszir és 10 kg. ételolaj és a hivek nagy seregétől használt cipők, alsó és felső ruhák.

Belmisszióknak: Özv. Latesz Józsefné 3, Bálint Istvánné 5, Tekus Oszkárné 10, Krausz Milka 2, Démy Gerő Mihályné 3, Wildhofer Lenke 2.80, Miklás Mihályné 10, özv. Späth Gyuláné 5, Szeretetvendégségből 11.52, Vallásos estély offertórium 31.60, Karácsonyi gyűjtés 2247.60, összesen 2331.52 P.

Tanulók segélyezésére, könyvekkel való ellátására Győri 1. takarékpénztár 30, Győrvárosi és megyei takarékpénztár 25, dr.

Zábrák Jenő 5, Gosztola József 80 pengős alapítványának 100 pengőre való kiegészítésére 20, összesen 80 P.

Iskolai könyvtárra: Nagy László 3 P.

Konfirmandusoknak: Fazekasné 5 P.

Cserkészmunkára: I. 27. Cserkészavatás offertórium 56.83, M. Á.-né —.50. III. 15. Hazafias ünnepség offert. 44, sátorakcióra 10, Paár B.-né 1.20. VI. 9. Cserkészünnepség offert. 67.79, M. M. adománya 1, Kapi Béla dr. adománya a VI. 9.-i offert.-hoz 10, A Magy. Cserkészszövetség táborig segélye 60, Győr város segélye 250, Molnár Pál 10, B. B. —.40. VIII. 11.-i Tábortűz bevétele 7.02. XII. 22.-i Cserk. ünnepség offert. 34.57, összesen 554.31 P.

Győri Evang. Diákszövetségnek: Luther ünnepély offertórium 55.65, Hazafias ünn. offert. 36.27, Kapi Béla dr. 10, Győri egyh. közs. pályatételekre 50, Lóránt Gyula 10, Szabó József 10, Takó István 5, N. N. 10, Jausz Lajos 5, Velsz Aladár dr. 5, összesen: 196.92 P.

Ifj. Egyesületnek: N. N. 7, Iratterjesztés 8.40 = 15.40 P.

Énekkar céljaira: Schöpf Károly 20, Padányi László 5, offertóriumok 89.33, összesen: 114.33 P.

Oltárszönyegre: Szabó Imre 10 P.

Egyházi évkönyvre: Weiszmandl Henrikné 1, özv. dr. Fülöp Sándorné 1, Stöger Vilmosné 1, Macher Sándor és Gyula 2, összesen: 5 P.

Természetben: Nagy József oltárkép a szabadhegyi iskolának, Csete Györgyné terítő a központi bibliaóra asztalára, Kuttlik Miklós zöld terítő a tanácsterem asztalára, Gritsch Gyula 10, Gosztola József 5 drb. könyv az iskolás gyermekeknek, Kalász Rt. 40 P. ára tankönyv, Ifj. Egyesület 20 P. ára jutalomkönyv, Jausz Lajos 5 drb. könyv az ifjúsági könyvtárnak. Oltárra 124 szál, csillárba 72 szál gyertya.

Ötvenévi diplomára: Újvárosi hívő 10, Nádorvárosi hívő 10, Elschleger Elemér, Nagykörös 10, Csete László, Tét 5, dr. Tormássy Dezső, Kecskemét 5, Nádorvárosi hívő 15, özv. Nagy Ferencné, Ötvenévi 1, ötvenévi vasutasok 119.17, felpéci ev. gyülekezet 116.58, tényői ev. leánygyülekezet 38.42, belvárosi hívő 5, Vall. és közokt. ügyi min. 500, révfalui hívő 10, Kenesseyné és Czirbeszné, Bonyhád 3, Sarkady Jenő, Ötvenévi 5, Simon Ili, Győr 5, Ismeretlen 20, Gay Károly, Budapest 5, Szabó Lajos, Ötvenévi 15, Ev. Nőegylet, Békéscsaba 80, Celldömölki vallásos-est offer-

tóriuma 60, ötvenévi iskolásgyermek gyűjtése 11.20, Szigeti Sándor, Ötvenévi adománya 20, Győri ev. egyházközség 500, Ribár Mihályné, Ötvenévi 41, Katona Józsefné, Ötvenévi 25, özv. Kovács Mihályné, Ötvenévi 25, N. N. —88, Takács Lajos, Ötvenévi 10, Szabó Pál, Ötvenévi 20, Nádorvárosi rokkant 5, Újvárosi hívő 10, szilsárkányi vallásos-est offertórium 64.33, Győrújfalui hívő 10, özv. Mészáros Mihályné, Ötvenévi 10, ifj. Mészáros Sándor Ötvenévi 10, dr. Kneffel József, Tura 5, Újvárosi hívő 5, dr. Deák János, Sopron 10, Molnár Istvánné, Sobor 10, Rajkai istentisztelet offertórium 26.52, özv. Bodor Sándorné 5, Kirnbauer Lajos, Szombathely 5, Révfalui hívő 10, Alexy Géza, Győr 5, Gerlach Ferencné, Ötvenévi 1, Ev. gyámintézet, Győr 160, Kecskés János, Győr 293.32, Hóvirág szöv., Győr 27.50, Adriányi Kornél Hajduböszörmény 2.70, Egyházmegyei gyámint. 72, Győrújfalui hívő 5, Belvárosi hívő 10, Csete Györgyné gyűjtése Nagymórichidán és Árpáson 63.12, Doktor Sándor, Rábcakapi 5, László István, Győr 10, ifj. Mészáros János, Ötvenévi 5, Töpler Gyula, Sándorháza 50, özv. Hima Samuné, Ötvenévi 19, dr. Farkas Béláné, Győr 20, Földváry Valéria, Ötvenévi 250, Belák János, Körmend 3, lébényi vallásos-est offertórium 21, börcsi hívő —90, Lébényi hívek 63.10, Burger Sándor, Felnémet 2.52, Molnár Józsefné, Győr 20, nádorvárosi hívő 1, Sándor Lászlóné, szül. Polgár Zsófia, Newyork 181.98, Weiszmandl Henrikné, Győr 6, Rémy Józsefné, Győr 1, Kontár János, Győr 2, téti vall. est offertórium 64.88, Wellner Jánosné, Győr 10, győri bibliakörök 21.41, több névtelen 3.60, újfalui hívő 10, egyet. gyámint. 100, Kalmár Lajos, Révfa 5, győri ifjak 10, Alexy József, Győr 10, újvárosi asszony 1, ötvenévi gyűjtés 178.15, Baldácsy segély 100, összesen: 3692.28 P.

Természetben: Oltárra 12 drb. gyertya, dr. Szent Ivány Géza 4 drb. jutalomkönyv.

Győrújfaluban: Szegény tanulók tankönyveire 105, Luther Szövetségnek 11.25, összesen 116.25 P.

Gyámintézetre: gyűjtés 850.80 P. Diákszövetségek 120, elemi iskolások 36, összesen 1006.80 P.

Theol. Otthonra: Vetített képes előadás offertórium 48.23, Offertórium pünkösdi hétfőn 54.18, Theológusok gyűjtése 474.53, Inotai János 4, N. N. 10, Szigeti 2, Révfalusi 5, Gerencsér István 2, Stöger Vilmosné 3, Újvárosi 1, Romanek Frigyesné 2, Lóránt Gyula 5, Molnár Józsefné 10, összesen 620.94 P.

Luther Otthonra: Nádorvárosi özvegy 20 P.

Özvegy evang. papnék otthonára: Dr. Kovacsics Sándor 10, Miklós Mihályné 10, dr. Dukavits Vilmos 10, özv. Fischer Gyuláné 10, Győrvárosi és Megyei Takarékpénztár 25, Ágoston Barna 10, Első Magy. Biztosító 25, Győri Első Tak. pénztár 10, Győri Ált. Tak. pénzt. Rt. 15, özv. hegyeshalmi Fischer Kálmánné 10, Pesti Magy. Keresk. Bank győri fiókja 20, Magy. Leszámitoló és Pénzváltóbank gy. fiókja 10, Magy. Ált. Hitelbank győri fiókja 20, Kapi Béláné 1929-re 100, Skultéty Miklósné 10, dr. Veöreös Imre 5, dr. Horváth István 5, dr. Smikli Gyuláné 10, Wolfbauer Jenőné 10, Strasser Sándor 5, özv. Guóth Béláné 5, Démy Gerő Mihályné 5, dr. Höfer Vilmos 10, özv. Spáth Gyuláné 10, ifj. Spáth Gyuláné 10, Tekusch Oszkárné 2, Schöpf István 10, Alexy Géza 10, dr. Csemez Béla 5, dr. Stelczér Mátyás 10, Karcsay Gyuláné 10, Rabl Rezsőné 10, dr. Lumnitzer Béláné 5, dr. Petőcz Károly 5, ns. Sax Ferenc 5, dr. Huszthy Mihályné 5, Simon Livia 5, Richter Árpád 5, Bachner 2, Fejes Lászlóné 2.50, Horváth Jolán 5, vitéz Tóth Imréné 3, Bürchner századosné 2, Angerer Emma 3, Demetrovics Mariska 3, Pápay Béla 3, özv. Ruppenthal Lajosné 2, Karsay Jolán 5, Galló Istvánné 4, Zacher Pál orvos 5, Smikli János tanító 1, Wildhofer Pál 2, dr. Rátz Sándor orvos 3, Zékán Jánosné 1, Schönfelder dobozgyári igazg. 5, özv. Laucsek Dávidné 4, Sztrókay Sándor 2, Kováts Dénesné 4, Ernst János 2, özv. Fischer Kálmánné 3, Smikli Gizella 1, Ritter Frigyesné 1, Káldy Barna 5, Szabóné 1, Helényi Gyuláné 1, Finger Rudolfné 1, dr. Vidonyi Sándor 1, Vidonyi Zoltán 2, dr. Ráthi Zoltán 2, Stinner Imréné 5, László Miklósné 5, Isó Pál 5, Takó István 5, Benedek Vincé 1, Pócy Sándor 3, Kropf Károlyné 1, Kégl Zoltánné 2, Nagyfejeő Sándor 2, Isó Vincéné 1, Schmikli Terka 10, T. A. 1, Fadgyasék 1, Sz. L. 1, Bálintné 1.10, dr. Farkas Béláné 5, Karsayné 1, Trogmayerné 1, Farkas Istvánné 1, Makray Zoltán 2, dr. Szentiványi Géza 2, Csermák Gusztáv 2, Schöpf Károly 2, Kássa Gáborné 1, Liesché Károlyné 2, Fiú felsőkereskedelmi isk. 25, Kövecses János 1, Nagy Jenő 1, Turóczy Zoltánné 10, Bácsy Sándor 1, K. E. —.50, Ittész Mihály 1, Berecz Cornélia 2, Szabó József 2, Bors 1, u. a. 1.60, Macher Sándor 5, Geislinger Mihályné 3, Tóth József 2, Szalai Sándorné 1, Kozma K. 1, özv. Szalai S. 1, Éger Jenő 1, Rostetter János 5, Macher Imréné 1, Poór Istvánné 1, Vörös Imréné 1, özv. Mózes Imréné 1, Macher Elek 2, Haás Géza 2, Czéh István 2, Holczér Jánosné 2, Macher János 1.40, Macher Pál 2, Jakus János 2, Kozma Sándorné 1, Bors

Mihályné 1, László Mihály 2, özv. Horváth Ferencné 2, Macher Károlyné 1, Éger Károly 5, ifj. Éger Károly 1, Gyarmathy László 1, Gyarmathy Kálmán 1, Szalay Ferenc 1, dr. Velsz Aladár 3, Laucsek Rezső 1, Több névtelen 7.90, Rémy Józsefné 5, Szept. 15. vall. estélyi offertórium 60, összesen 777 P.

Sajtónak: Weiszmandl Henrikné 1, Weller Dániel 5, N. N. 5, Weller László és neje, Mózes Kálmán és neje 5, Nádorvárosi özvegy 5, sajtónapi offertórium 100.45, összesen 121.45 P.

Kisvárdai templomra: Megáll Gyuláné 1 P.

Külmisszióra: Vizkeresztii offertórium 69, Weiszmandl Henrikné 4, Koós Gyuláné 3.50, Klauzer Józsefné 6, Névtelenek 5, Újvárosi özvegy 3, Bálint Istvánné 7, offertórium orosz misszióra 156.53, összesen 254.03 P.

Egyéb offertóriumok: Kaposvári evang. templomra 54.09, Ker. Ifjúsági Egyesületnek 39.24, Gyurácz Ferenc síremlékére 39.17, Egyetemes egyházi nyugdíjintézetnek 60.24, Ker. leányegyesületnek 169.65, Brit és külföldi bibliatársulatnak 42, Fogházmisszióknak 42.02, összesen 446.41 P.

A befolyt pénzbeli adományok végösszege 20,127.50 P.

Segélyezéseket adtunk: E g y h á z a k n a k : Kisvárdai 11, Veresegyháza 10, Keszthely 40, Mágócs-Árpádhalom 10, Gyula 17, Kistarja 3, Kaposvár 54.09, összesen 145.09 P.

Egyházi intézményeknek: G y á m i n t é z e t n e k : gyűjtésből 818.25, Belmissziótól 198.50, gyülekezeti hozzájárulás 172.90 Diákszövetségtől 120, Elemi iskolásoktól 36 = 1345.65 P. Theol. otthon 620.94 + 400 P, gyülekezeti hozzájárulás = 1020.94, Luther Otthon 20 + 20 P, gyülekezeti hozzájárulás = 40, Özvegy papnék otthona 777, Budapesti Prot. Menza 200, Prot. országos árvagyegylet 20, Magyar Evang. Ker. Diákszövetség 10, Győri Ev. Diákszövetség 196.92, Ev. Ifjúsági Egyesület 15.40 + 100 P., gyűjt. hozzájárulás 115.40, Ker. Ifjúsági Egyesület 39.24, Ker. leányegyesület 169.65, cserkészmunka 554.31, Tanítók háza 100, Ev. sajtó 121.45, Külmisszió 254.03, Gyurácz emlékmű 39.17, Egyet. egyházi nyugdíjintézet 60.24, Brit és Külf. bibliatársulat 42, Fogházmisszió 42.02, Luther Szövetség 11.25, összesen 5159.27 P.

Szociális munkára: Szeretetház 3472.52 + 2000 P. gyülekezeti hozzájárulás = 5472.52, Árváknak 204, Szegényeknek: Belmisszió karácsonyi segélyezése 2054.64, évközi segélyezése 224,

házi szegénypénztár segélyezései 1116.63, iratterjesztés ajándékai 6.48, szegény tanulók tankönyveire 464.17 = 3865.92, nyomorék gyermekek otthona 10, özv. Lóránt Józsefné 30, Elias Costan szir lelkésznek 10, összesen 959.44 P.

Ösztöndíjak: Weltler Jenő bölcsészethallgatónak, Chalupka Antal, Czéh Ödön és Tóth János theológusoknak 50—50, — Csizmadia Klára, Böjtös Sándor, Tömböly Zsófia, Oláh Judit, Kirchner Valeria, Schneider István, Dózsa Ilona, Puxbaum Etelka, Pshaden István, Nagy Gyula, Andorka Sándor középisk. tanulóknak 20—20, — Gosztola József alapítványból Péter Györgynek 5.50, — dr. Tiszovszky Gyula alapítványból Nagy Károlynak és Jankó Klárának 10—10, — Kemény Mihály alapítványból Szalay Ilonkának 7, — Konfirmandusnak 5, — Iskolás gyermekek jutalomkönyveire 20 P, összesen 477.50 P.

Vegyes: Belmisszió: zászlókra 59.58, Iratterjesztéstől új házások családi emlékkönyvére 54, szórványba ünnepi üzenetekre 38.10, összesen 151.68 P.

A kiadott pénzbeli adományok végösszege 15,525.98 P.

Zárszámadás.

Az egyházközség háztartásának lerovási zárlati eredménye szerint, melyben az átfutó kezelés is benne foglaltatik

a bevétel	134.689.22 P
a kiadás	133.821.94 P
pénztármaradvány	967.27 P

Az alapok vagyona a zárlat szerint

értékpapirokban és vinc. betétben	27.176.48 P
készpénzben	1.— P
összesen	27.177.48 P

Az alapítványok vagyona a zárlat szerint

értékpapirokban és vinc. betétben	5.903.45 P
készpénzben	3.50 P
összesen	5.906.95 P

A szeretetháznál a zárlat szerinti készpénz forgalom

bevétel	37.264.61 P
kiadás	37.252.91 P
pénztármaradvány	11.70 P
értékpapirban és vinc. betétben	7.285.84 P
összesen	7.297.54 P

Felszerelések értéke 5.792.32 P

összes vagyon 13.089.86 P

Teher 5.000.— P

Tiszta vagyon 8.089.86 P

VAGYON

1929. évi vagyon-

	Egyenkent		Összesen	
	pengő	f	pengő	f
I. Az egyházközség háztartásának vagyona				
A) Ingatlanok.				
I. Épületek és belsőségek:				
1 Győrött a) régi épületek 487660 P - - - - -				
b) Falb Károly háza 8500 P*) - - - - -	496160	—		
2 Rábacsécsényben a) fudi pusztán - - - - -	110309	22		
b) faluban - - - - -	1115	70	607584	92
II. földbirtokok:				
1 A győri földek a) régi földek 14194 P - - - - -				
b) Falb Károly földjei 28720 P*) - - - - -	42914	—		
2 A fudi pusztai földek - - - - -	353663	76		
3 A tárnokréti földek*) - - - - -	3294	—	399871	76
Összesen			1007456	68
B) Ingóságok.				
1 Felszerelések - - - - -	39852	80		
2 Késpénzmaradvány - - - - -	967	28		
3 Hátralékos követelések - - - - -	4818	70	45638	78
Háztartás összes vagyona			1053095	46
II. Az alapok és egyházközség tőkéjének vagyona.				
1 Jelzálogkölcsonokban - - - - -	14560	40		
2 Értékpapirokban - - - - -	1191	42		
3 Takarékpénzt. vinc. betétekben - - - - -	11424	66		
4 Késpénzben - - - - -	1	—		
Összesen			27177	48
I. II. Háztartás és alapok összes vagyona - - - - -			1080272	94
Külön kezelésben van:				
III. Alapítványi vagyon - - - - -	5906	95		
IV. Szeretetház vagyona - - - - -	8089	86		
III. és IV. összesen			13996	81
I., II., III., IV. vagyon összesen			1094269	75

*) Szeretetház céljait szolgáló ingatlanok.

Horváth Miklós s. k., pénztáros.

Győr, 1929.

Számszerű-
Győr, 1930.

Laucsek Rezső s. k.

Péchy Kálmán s. k., Tóth Ernő s. k., Szabó István s. k.,
számvizsg.

Az 1930. március 2.-án tartott egyház-

mérleg.**TEHER**

	Egyenként		Összesen	
	pengő	f	pengő	f
1 Pesti Magyar Keresk. Banktól felvett váltókölcsön	9000	—		
2 Nádorvárosi templomalaptól felvett kölcsön - - - -	3000	—	12000	—
Átmeneti tételek - - - - -			11000	—
Tiszta vagyon, mint egyenleg - - - - -			1057272	94
Összesen				
			1080272	94

A győri ág. h. ev. egyházmegye 1927. évi közgyűlési jegyzőkönyvének 30. b) pontja alapján az alapítványok és szeretetház vagyona a vagyonmérlegbe nem vétetett be.

december 31.-én

Niederland Vilmos s. k., ellenőr.

leg helyes!

február 22.

számvizsg. biz. elnök

Rác Jenő s. k., **Gritsch János** s. k., **Bándy Ferenc** s. k.

biz. tagok.

községi közgyűlés elfogadta és jóváhagyta.

Az 1930. évi költségelőirányzat.

Súlyos gazdasági viszonyok nyomasztó hatással nehezdednek az emberek lelkére. Az élet forgatagából súlyos anyagi gondokkal terhelve szinte sietve menekülnek oda, hol a gondokat lerakva, imádságos lélekkel fordulhatnak a minden ember terhét viselő jóságos Atyához és erőt meríthetnek a végtelen isteni kegyelem forrásából. Ez a hely a templom s a körülötte szervezkedett egyház. Ezen a helyen a maga lelki vonatkozásainál fogva az ember nem szivesen hallgat anyagi kérdéseket, különösen nem akkor, amikor az anyagi kérdések megoldása az egyén részéről megkívánt anyagi áldozattól függ. És éppen ezért, mert az ember az egyházzal kapcsolatban bizonyos idegenszerű érzésekkel vesz tudomást az anyagi kérdésekről, kétszeresen nehéz az egyháznak pénzügyi igazgatása. Pedig ha erre nem is áll száz százalékban a nagy hadvezér mondása, hogy a háborúhoz három dolog szükséges: pénz, pénz és pénz, — mégis igen sok lelki baj gyógyításának forrása az anyagi javak előteremtésének lehetőségében van. Igen sok egyénnél a lelki gyógyulás folyamata akkor indul meg, ha az illető már érezte az egyháznak anyagilag segítő, támogató kezét. Érzik ezt az egyházak vezetői is és ezért igyekeznek nagy súlyt helyezni a szociális munka kimélyítésére, amihez természetesen anyagiak kelleneek.

Egyházunk 1930. évi költségvetésében is kidomborodik a szociális munka, de megnyilvánul benne a lelki élet gyönyörűsége fejlődésével lépést tartani akaró alkotási vágy s végül figyelemmel van a meglévő intézményeink fenntartására is. Költségvetésünket kinyomatva megküldtük képviselőtestületi tagjainknak s így e helyen annak részletes ismertetésével nem is foglalkozom. Csak nagy általánosságban annyit jegyzek meg, hogy 98509 pengő bevétellel szemben a kiadások végösszege 98406 pengőt tesz ki. Kiadásaink öt részre oszlanak és pedig az egyházi személyi, az egyházi dologi, az iskolai személyi, iskolai dologi és a rendkívüli kiadások csoportjára. A rendes kiadások fedezéséről, benne a szociális segítsérről és a meglévő intézményeink fenntartásáról az első négy csoportban gondoskodtunk, míg az alkotás vágya a rendkívüli kiadások csoportjában nyer testet. Ebben a legnagyobb tétel az új iskolaépítésre felvett 11.000 pengő. A folyó évben most már elodázhatatlanul meg kell valósítanunk iskola-

építési programunknak a fiúiskola építésére vonatkozó részét. Fiúiskolánk már olyan állapotban van, hogy abban egyrészt a tanítás tanítóinknak bármilyen buzgalma dacára sem lehet eredményes, másrészt, gyermekeink egészsége is állandóan veszélyeztetve van. A tervpályázaton első díjjal jutalmazott s kivitelre kerülő terv fiúiskolai részének megépítése az igazgatói lakásrész elhagyásával kb. 120.000 pengőbe kerül. Ezen kölcsön kamat és tökevisszafizetési terhének fedezésére szolgál a költségvetésünkben felvett 11.000 pengő. A múlt évben fudi birtokunkon létesítettünk 30.000 pengő költséggel magtár és istálló céljait szolgáló épületet. Ezen költség fedezésére már felvett kölcsön törlesztésére és kamatfizetésre 4560 pengőt állítottunk be költségvetésünkbe. nádorvárosi építkezésekre ez évben csak 2000 pengőt tudunk beállítani. E városrészben templom és paplak építése olyan égetően szükséges feladata egyházunknak, hogy annak közeli megvalósítása érdekében nagyobb áldozatoktól sem szabad visszariadni. Az egyházközség elnöksége ezen kérdést állandóan napirenden tartja s mihelyt az ügyet anyagilag megalapozza, a megfelelő megoldás iránt javaslatát a közgyűlés elé terjeszti. A gyárvárosi imaterem céljára költségvetésünkben csak a szokásos évi bért vettük fel, azonban az eddigi helyiségünk bérletének felmondása következtében új helyiségről kell gondoskodnunk, amelyre legmegfelelőbb lesz egy háznak vétele. Ez is fokozott gondját képezi az elnökségnek.

A bevételek az ingatlanok jövedelméből, hitfelekezeti és iskolai városi segélyből, perselypénzekből, beiratási díjakból, mint rendes bevételekből és a hívek által fizetendő egyházi adóból állnak. Ingatlanaink jövedelme a bevételek 55%-át teszik ki, míg az egyházi adó a 22%-ot. Bár a súlyos gazdasági viszonyok között híveink egyházi adója meglehetősen magas, mégis ha ezen számokat tekintjük, különös hálával kell gondolnunk öseinkre, akiknek egyházszeretete, hűsége és áldozatkészsége megteremtette számunkra azon ingatlan vagyont, amelynek jövedelméből fedezhetjük kiadásaink 55%-át s amelynek viselése alól a jelen nemzedéket felmentették. Ha ezen jövedelmi forrásunk nem volna, egyházi adónk a mainak közel háromszorosa lenne!

Ne zugalódjon tehát senki sem az egyházi adó ellen, érezze át mindenki azt a felelősséget, mellyel dicső elődeinknek tartozunk, legyen áthatva mindenki attól a gondolattól, hogy egyházunknak nagy feladatai megvalósítására anyagi erőkre van szük-

sége és siessen mindenki egyháza iránti szeretettől áthatott, szívéből sugallt áldozatával egyházának anyagi támogatására! Önmagának kétszeresen ad, ki egyházának ad!

Dr. Velsz Aladár
p. ü. biz. elnök.

A vidék szolgálata.

Győrújfalu 235 lelkes leányegyház 33 tanulós iskolával. Az iskola tanítója Kiss Lajos igazgató-tanító, aki minden vasárnap délután s adventtől húsvétig minden szombaton este szépen látogatott könyörgéseket tart az iskolában. Az anyaegyház lelkészei minden hónap harmadik vasárnapján s az ünnepeken tartanak istentiszteletet az iskolában. Az 1929. évben 20 istentisztelet volt. Minden héten van bibliaóra is, melyet Döbrössy Lajosné, Kiss Lajosné és Pintér Mihályné vezet és leányóra Kusinszky Paula diakonisszajelölt vezetése alatt. Volt azonkívül 2 vallásos estély is. Az egyiket a gyülekezet, a másikat a Győri Ker. Szövetség rendezte. 26 példányban jár a „Harangszó“.

Örvendtesen jelentkezett a gyülekezet 1929. életében az élő hit gyümölcse, a szeretet. Ujra meg tudta valósítani régi gyakorlatát: minden iskolás gyermeknek ingyen adott tankönyvet 152.55 P értékben. Gyámintézetnek 20, Luther Szövetségnek 11.25 P-t adott, a győri szeretetháznak 80 P értékű élelmiszeri s. legutóbb a győri torony- és harangalapra 305 P-t gyűjtött.

Van a gyülekezetnek nőegylete is, amely fekete zászlót ajándékozott az iskolának, karácsonyfát állított a gyermekeknek s hozzájárult az ingyen tankönyvek árához. Bevétele 205.02, kiadása 154.30, vagyona 50.72 pengő.

Végrehajtotta a gyülekezet az egyházi épületek mutatós cementkerítéssel való bekerítését 1111.82 P költséggel. Évi bevétele 3993.43, kiadása 3952.49, tiszta vagyona 17704.94 pengő.

Az 1929. év folyamán ~~megszűnt~~ ^{elvonult} a gyülekezetből Horváth Sándor, volt egyházi gondnok s egyháztanácsos. Helyére egyháztanácsosnak Erdélyi Gábort választották meg.

Börcsön lassan, de biztosan alakulnak ki Pálmai Lajos ny. eszperes nagy terveinek körvonalai.

Az 1929. évben megszapordtak a lelki épülés alkalmai.

A minden vasárnap délután a diakonissza nővér által tartani szokott könyörgéseken kívül minden hónap 2. vasárnapján volt istentisztelet, összesen 12. Ezeknek egy részét maga Pálmai Lajos végezte. Volt két vallásos estély is. Mindkettőn a diakonissza anyaház főnöknője tartott felolvasást a vallásos gyermeknevelésről. Az 1929. év megszépítette külsőleg is a gyülekezet portáját. 578.82 P költséggel kerítés készült, melyből 378.82 P költséget hálára kötelező szívességgel a diakonissza anyaház vállalt magára. Az udvaron fáskamra épült 213.76 P költséggel. Új kályha szereztetett be 186.60 P-ért. 979.18 P tehát az összeg, amit ily célra fordított a gyülekezet.

A leghatalmasabb lépés azonban az volt a jövő tervei felé, amikor Molnár Józsefné sz. Káldy Mária szeretetházi lakos a diakonisszák iránti hálából az iskola mellett 1000 □-öl területet megvett s a diakonissza anyaháznak a börcsi árvaház céljaira átadott.

A gyülekezet bevétele 2755.13, kiadása 2468.17, készpénzmaradványa 286.96, vagyona 26629.60 pengő. Iskolájában 13 gyermeket tanít Buthy Ella diakonissza nővér. Gyűjtött a gyámintézetre 7.90 P-t.

Ötveny számára az 1929. esztendő a nagy változások esztendeje volt. Megváltozott az istentiszteleti helyünk. 29 bibliaóra után a róm. kath. iskolából átvonulhattunk a magunk portájára. Megépült a templomunk! Kicsiny ez a templom, jelentősége azonban túlnő fiókegyházunk szűk keretein és elvi magasságokba emelkedik.

Van az életnek egy csodálatos képessége: a regenerálódás, az utánpótlás, az újránövésnek a művészete. Ha egy hegy ormát felrobbantom, nem lesz abból soha többé égbenyuló sziklaszál, de ha egy élő fa koronáját levágom, az újra hajt koronát. Ha a ruhámat elszakítom, nem lesz abból soha többé új ruha, de ha a bőrömön ejtek folytonossági hiányt, az újra benő.

Ez a csodálatos művészet az élet legkisebb porcikájában is megvan. Nézzétek meg, mint emeli fel a kis gyenge búzacsira az őt eltemető göröngyöt.

Ez a templom az élet utánpótló művészetének a temploma. Három évszázaddal ezelőtt az emberi erőszak rágördítette az ötvenyi ev. gyülekezetre a koporsó szikliját. Nagypéntekétől húsvétjáig nem három nap, három évszázad telt el, de csak annál csodálatosabb a feltámadása. Az élet

kinőtt. A szent maradék csirája még életképes volt. Ime itt a csodálatos bizonyága. Az eltemetett templomcsira napfényre jutása!

Nem ment ez könnyen. Már 1907-ben felmerült a templom-építés gondolata, amikor Istenben boldogult Gyurátz Ferenc püspök meglátogatta ezt a kis gyülekezetet. Az ő lelkében fogamzott meg a gondolat. Ittléte alatt a Földváryak vendégszerető kastélyának volt a lakója s itt találta meg a templomépítés gondolatának ötvenévi visszhangját egy minden szép és nemes eszméért lelkesülő asszonyi szívben: Földváry Miklósnéban. A nagy lelkesedéssel megindult mozgalom belefult előbb az emberi kishitűségbe, majd a háboruba s az azt követő gazdasági összeomlásba. 1928. március 14-én jelenti Pálmai Lajos esperes a gyülekezet közgyűlésén, hogy újra fellobbant a zsarátnok s 1929. április 22-én, a speyeri birodalmi gyűlés jubileuma után való napon már megtesszük az első kapavágást a telken, május 5-én pedig már az ünnepélyes alapkövetétel történik meg.

Csodálatos dolog! Mikor 16.000 koronája volt ennek a népnek, nem mert belefogni. Mikor semmije sem volt, csak egy pár száz pengője s körülötte egy összedőlt világ gazdasági ronjai alatt nyögött az egész nemzet, akkor ez a 156 szegény „templom egere“ hozzáfogott. Nem volt mása, mint hite az Isten ígéletében: Minden lehetséges a hívőnek. Ráállt erre, mint szent fundamentumra a hit vakmerőségével s ime itt áll a templom. Isten nem hagyta szegyenben a hívő sereget. Ez a templom, a hit t e m p l o m a.

A hit összetartó erő. Csodálatosan jelentkezett ez a templom-építésnél is. Isten egymásután állította mellénk az embereket segítségül. A legelső a sorban és az érdemben is Földváry Valéria volt, aki a Protestáns Asszonyok Nemzeti Szövetségének győri fiókja által jótékony sorsjegyakciót csinált a templom javára. Nem nyereszkesedés volt ez, hanem adakozási alkalom nyújtása. Minden nyeresémtárgyat a templom szeretete ajándékozott s adminisztrációra egy árva fillér sem ment el belőle.

Egy pár ujságcikk ráirányította a figyelmet országosan is a mozgalomra. Nem küldtünk sehova gyűjtőket, mégis felfigyelt az egész ország az evangélikus irredenta gondolatára. Adományok jöttek: Nagykőrös, Tét, Kecskemét, Felpéc, Tényő, Lébény, Bonyhád, Budapest, Békéscsaba, Börcs, Celldömölk, Szilsárkány, Győr-újfalu, Győr, Tura, Sopron, Sobor, Rajka, Szombathely, Hajduböszörmény, Nagymórchida, Árpás, Rábcakapi, Tárnokréti, Fel-

német, Sándorháza, Bőny, Orosháza, Diósgyőr, Tab, Tokaj, Rákospalota, Mágócs, Sárvár, Gőr, Bánszállás, Körmend, Lovászpátona, Irsa, Várpalota, Mezőberény, Ujcsanáros, Gyömöre, Battonya, Ostffyasszonyfa, Mezőberény, Magyarszombathely, Belezna, Töltéstava, Máriamajor, Bana, Zurány, Tata küldte el adományait. Még Olaszországból s Amerikából is jöttek adományok. A nagyobbak voltak: A Prot. Asszonyok Szöv. győri fiókjá 4424.36 P, a győri ev. egyház 1000 P, a Gyámintézet 663 P. Az államtól Kapi Béla püspök úr közbenjárására 500 P-t kaptunk. Dr. Szent-Ivány Géza egyházfelügyelő 400 pengőt ajándékozott. Ugyanő járta ki, hogy a telket megkaptuk kedvezményes feltételek mellett Kiss Károlynétól, aki Lumnitzer Mihály, volt ötvevényi egyházfelügyelő leánya. 250 pengőt kaptunk a Baldácsy-alapból. Természetbeni adományok is jöttek: Földváry Valéria 250 pengő adományán felül egy értékes családi ereklyéből csinált oltár- és szószékterítőt. Ugyanezt készítettek az ötvevényi leányok is. Bibliapárnát Németh Juliska győri leány adományozott. Az oltárra a keresztett Ribár Mihályné ajándékozta Ötvevényről. A templom terrazó burkolatát Weisz Sándor állomásfőnök adományozta, aki bár a róm. kath. egyháznak a tagja, úgy érdeklődött a templomépítés minden mozzanata után, hogy a saját házának építését sem ellenőrizhetné nagyobb gonddal és szeretettel. A harangkötelet Kovács Pál ajándékozta Győrből.

Az adományok között lehetetlen külön is meg nem emlékezni az ötvevényi fiókegyház amerikai jötevőjéről, Sándor Lászlóné sz. Polgár Zsófia újmalomsoki születésű new-yorki lakosról, aki Kapi Béla püspök urnak hallgatta 1928. tavaszán egy prédikációját a new-yorki Szentháromság templomban Cirenei Simonról s nem tudott azóta szabadulni attól a gondolattól, hogy a kereszt alatt roskadozó magyarságnak neki is segíteni kell hordozni a keresztet, amiképp Cirenei Simon is segített hordozni Jézusnak a keresztet. A „Harangszó“-ból olvasta egyszer az ötvevényiek hősiességét s akkor küldött a püspök urnak 10 dollárt az ötvevényi templomépítésre. Mikor pedig megtudta, hogy Ötvevényen elég szép számmal vannak ev. gyermekek is, újra küldött 12 dollárt azzal, hogy ezen az összegben minden ötvevényi ev. gyermeknek vegyünk bibliát. Karácsonyra pedig 10 dollárt küldött azzal, hogy ebből az összegből narancsot és diót vegyünk az ötvevényi ev. gyermekeknek.

Külön büszkeségünk az, hogy ennek a templomnak az építé-

sénél nem volt kivetés. Nem kellett senkinek sem mondani, hogy mennyivel járuljon hozzá, mindenkinek megsugta a lelke templomszerelme. Bizony ezalatt az idő alatt kevesebb lett a falat kenyér, elmaradt egy-egy mosolygás az ötvenévi gyermekek arcáról, foltosabb lett a ruha. A világ azt mondta rájuk, mint a bethániai Máriára: tékoznak esztelenül, de Jézus azt mondta rájuk: „Ne bántsátok. Ami tőlök telt, azt tevék.“ Ez a templom a testvéri összetartás temploma. Köbe épült bizonyítvány arról: Igy tudnak összetartani az evangélikusok!

De hiába lett volna nekünk minden összefogásunk, ha Isten nem ad mellénk oly embert, mint amilyen Czéh Lajos. Ő volt az, aki ennek a templomnak a tervét elkészítette, felépítését annyira ambicionálta, hogy önköltségi áron alul csinálta meg. Lelkes példája átragadt a többi iparosokra is. Az oltárt és szószéket Kecs-kés János győri hittestvérünk tervezte és készítette, festését id. Molnár István győri hittestvérünk végezte. Mindketten semmi nyersséget sem fogadtak el tőlünk. A harangot, melyre Lukács 15., 24. versét írtuk fel, a soproni Seltenhofer-cég, szintén hittestvérünk készítette 10 százalékos engedménnyel. A harmoniumot Miklós Mihály egyházfelügyelő úr szives közbenjárására, a pécsi Agster-cég szállította teljes önköltségi áron. Csak így épülhetett meg ez a templom 11350 pengő 3 fillérért. De így hirdeti a magyar iparos önzetlenségét; nemes eszméért lelkesedni és áldozni tudását is. Ez a templom a magyar ipar becsülete.

Az ötvenéviieknek pedig ez a templom a protestáció temploma. Így is nevezték el. Azt akarják, hogy legyen ez a templom köbeépült tiltakozás a lelkiismereti szabadság minden elnyomása ellen, de legyen egyben köbe épült bizonyágtétel is arról, hogy ők őseikhez hiven inkább meghalnak, de hitüket nem hagyják. Nekik Erős vár a mi Istenünk. Benne biznak, amikor a jövőbe néznek. 1000 pengő hiányzik még a templom árából. Hiszik, hogy aki eddig erős várunk volt, ezután is az marad mindörökké s nem hagyja megszegyenülni a benne bizókat.

Augusztus 25-én avatta fel az új templomot Kapi Béla püspök úr, Németh Károly esperes, László Miklós püspöki titkár, Szabó József h. püsp., másodlelkész, Horváth Béla csikvándi és Turóczy Zoltán győri lelkész kíséretével. Ott volt a járási főszolgabíró, a községi előljáróság, a győri egyházközség elnöksége s hatalmas közönség nemcsak Ötvenyről és Győrből, hanem az egész környékről is,

A templomépítés befejezésével azonban nem szűnt meg a templomépítés. Amit szeretünk, azon mindig találunk valami szépiteni és igazítani valót. Egyszer szőnyeget vesznek a templomba, másszor a kerítést festik be, majd fákat ültetnek a templomkertbe, mikor beállnak a hidegebb napok, tüzelőt szereznek be, hogy otthonosabb legyen a templom és mindezt mindig közadakozásból.

És a templomépítés befejezésével kezdődött meg csak igazán a lélek templomának építése, az igazi templomépítés. Azóta minden vasárnap délután istentisztelet van az új templomban, amelyen a kántori szolgálatot hálára kötelező szívesseggel Weisz Sándor állomásfőnök végzi. Az 1929. évben 18 istentisztelet volt, úgy, hogy hozzászámítva a 29 bibliaórát, az alapkövetéti és a felavatási ünnepélyt, 49 alkalommal volt igehirdetés Ötvenyén az 1929. évben. Megünnepeltük a ref. emlékünnepeket nemcsak külön vallásos estéllyel, amelyen az ígét Schulek Tibor budapesti lelkész hirdette, hanem sorozatos igehirdetéssel is, amelyen Luther életét tártuk az Ige világosságában a hívek elé. Karácsonykor megtörtént az első gyülekezeti urvacsoraosztás is, melyen 75-en vettek részt.

Ugyanitt történik azóta a hitoktatás is, amelyet ez évben Niederland Vilmos győri ev. tanító végez Gyermekünk száma 28.

Az 1929. esztendő személyi változásokat is hozott a gyülekezet életébe. Itt hagyott minket, akit oly nagyon szeretünk, itt hagyta félben a templomot, amelyet oly nagyon szeretett s itt hagyta otthonát, amelyért annyit dolgozott, a gyülekezet gondnoka, Csepi Lajos. A gyülekezet fájó szívvel emlékezett meg érdemeiről a templom felavatása alkalmával s az új oltár minden virágát oda vittük ki a temetőbe az ő sírjára hálánk és kegyeletünk jeléül. Utódjául a templomavató díszközgyűlés Erdélyi Sándort választotta meg, aki már a templomépítés körül is sok bizonyosságát adta egyházszeretetének s aki azóta is megmutatta, hogy a kiténtető egyhangú bizalmat megérdemelte. Ugyanez a díszközgyűlés iktatta be hivatalába a gyülekezet új felügyelőjét, akit a Lumnitzer Mihály halála óta üresen álló felügyelői székbe nagy lelkesedéssel választott meg az egyházközség, dr. Szent-Ivány Géza győri ügyvédet, csikvándi egyházfelügyelőt. Dr. Szent-Ivány Géza régi családból származik, amely család már sokszor adott kiváló fiakat az ev. egyháznak. Benne méltóan folytatódik a család ősi, hagyományos egyházszolgálata.

A gyülekezet bevétele 15840.29 P volt, melyből 470.47 P

perselypénz, 1972.98 P adomány, 787.30 P gyűjtés és 932 P segély. Kiadása 15720.23 P volt, melyből jellegzetessége miatt megemlítjük, hogy ez az építkező gyülekezet 28 pengőt gyűjtött a gyámintézetnek s 20 pengőt adott más építkező gyülekezeteknek. Pénztármaradvány 120.06 P. Vagyona 10697.71 P.

Bácsán még mindig az öskeresztyén egyház keretei között folyik az egyházi élet. A hajléktalan Krisztusnak ismét Fehérvári Imrécék nyitottak ajtót. Az ő házukban van még mindig minden vasárnap este a bibliaóra, melyet felváltva tart az ev. és a ref. egyház. Az ev. egyház 1929-ben 25 bibliaórát tartott. Rendeztünk két ünnepélyt is. Április 1-én a 459. Győry Vilmos cserkészcsapat rendezett vallásos estélyt Ittzés Mihály parancsnokkal, április 14-én pedig szeretetvendégséget tartottunk. Három tankötelesünk hitoktatását az 1929—30. tanévben Ittzés Mihály hitoktató végzi ugyancsak Fehérváriék hajlékában. A gyermekek rendszeres vasárnapi iskolai oktatásban is részesülnek, amelyet Eszter nővér, a győri ev. egyház diakonisszája kezdett s most Schmidt Magda diakonisszajelölt folytat. Bevétel 138.81 P volt, kiadása ugyanígy. Vagyona 522.97 P. Gyámintézetre gyűjtött 5.60 P-t.

A jövő szolgálata.

Aki megnézi a győri gyülekezet költségvetését, kénytelen megállapítani, hogy ennek a gyülekezetnek a multja gondolt a jövőre. A jelen szükségleti fedezetének a felét a mult szolgáltatja.

Aki pedig megnézi az adakozások lapjait ebben az évkönyvben, az azt is kénytelen lesz megállapítani, hogy ennek a gyülekezetnek a jelen nemzedéke is gondol a jövőre.

Tele vagyunk tervekkel.

Újvárosban a központban új iskolák vannak tervbe véve. A kiírt tervpályázatra 58 munka érkezett be, amelyek elbírálását Csellágh Gyula ny. min. tanácsos, Farkas Imre városi műszaki tanácsos, Jausz Lajos főmérnök, másodfelügyelő, Polgár Rezső mérnök és Strasszer Sándor leányliceumi igazgató, iskolaszéki elnök végezte. Az első 1200 P-ös díjat Gerstenberger és Árvé budapesti építészek, a második 800 pengős díjat Lakatos Kálmán győri származású budapesti építész, a harmadik 400 pengős díjat Mérei és Wittmann építészek nyerték meg. Dicséretet nyert Oberländer

Sándor győri építész. Építésre némi átdolgozás után az első díjat nyert tervet fogadta el a gyülekezet s 1930. tavaszán megkezdte egyelőre a fiúiskola felépítését, amely célra 120.000 P bankkölcsonst vesz fel. Folyamodtunk állami és városi segélyért is. Kérvényeink elintézése még nem történt meg.

A terv szerint a két iskola közé kerül a Rába partra az öreg templom tornya. 1935-re, templomunk 150 éves emlékünnepe meg akarjuk csinálni.

Ugyancsak a központban kibővítésre vár a szeretetház. Ebben az esztendőben a díszterem karzatát alakítottuk át 2360.57 P költséggel szobákká, hogy helyet tudjunk adni árváinknak. Napról-napra égetőbb szükség van azonban a magános nők otthonára már.

Lehetetlen tovább halogatnunk a nádorvárosi építkezés megkezdését. Imaházat és lelkészlakot akarnak egyelőre itt építeni a kórház tözsomszédságában. A tervek már készen vannak. Oberländer Sándor munkáját fogadta el a közgyűlés. Telekátengedési kérvényünk a városházán fekszik.

Gyárvárosban, a szélsőséges világnézetek harcszinterén sincs még állandó gyülekező helyünk. Imaház és paplak terve készül ide is.

A szebb jövő felé indul Szabadhegy is. Nagy Ferenc ifjú testvérünk szép oltárképet festett az iskola számára s a falat körülötte oltárszerűen kifestette. Pünkösöd vasárnapján avatta fel Kapi Béla püspök.

A vidék is tele van tervvel. Börcs árvaházat, Öttevény iskolát, Bácsa imaházat szeretne építeni.

Szerződésileg kötelező építkezések várnak ránk a fudi-pusztán is. 1929-ben egy nagy istállót és kútat építettünk ott 30,269.84 P értékben.

Mikor lesz meg mindez?

Minél hamarabb és minél jobban építi ki a gyülekezet a maga belső lelki életét, annál hamarabb épülnek ki ezek a külső kerektek is.

A belső, lelki élet kiépítése az igazi jövő szolgálata. Az örökévalóság szolgálata.

A szolgálat mérlege.

Az 1929. esztendőben:

megkereszteltetett:

59 fiú, 53 leány = 112, 2-vel kevesebb, mint 1928-ban;

megkonfirmáltatott:

32 fiú, 26 leány = 58, 8-cal kevesebb, mint 1928-ban;

eskettetett:

15 tiszta ev. 1 tiszta róm. kath., 42 vegyes = 58 pár, 1-gyel több, mint 1928-ban; ezek közül az összes gyermekeknek ev. vallásban való neveltetésére egyezséget kötött: 18.

Úrvacsorával élt:

3126 egyén, 122-vel töb, mint 1928-ban;

áttért hozzánk: 19 férfi és 12 nő a róm. kath., 2 nő az izr. vallásról = 33 egyén, eggyel kevesebb, mint 1928-ban;

meghalt:

32 fi és 59 nő = 91 egyén, 1-gyel kevesebb, mint 1928-ban, közülök 10 nem a győri egyházközség tagja volt;

kitért tőlünk: 5 fi és 2 nő a róm. kath. vallásra, 3-mal kevesebb, mint 1928-ban;

megtagadta hitét, házasságkötése alkalmából más vallásra ígér-
vén oda gyermekeit: 3 egyén, 2 nő, 1 férfi.

A jó Isten áldása legyen az újszülötteken, hogy növekedjenek testben és lélekben, Isten és ember előtt való kedvességben . . . , legyen a konfirmáltakkal, hogy egyházunk buzgó tagjai legyenek . . . , legyen a házasságot kötött felekkel, hogy megelégedés és békeesség, szeretet és boldogság lakozzanak velük egy fedél alatt . . . , legyen az Úrvacsorával élőkkel, hogy éljenek többé nem ők, hanem éljen bennök Krisztus . . . , legyen a hozzánk áttérőkkel, hogy sohse érezzék magukat jövevénynek, hanem otthont lelhesse-
nek nálunk . . . és az Úrnak békeessége legyen az elhunyt lelkek-
kel és az őket gyászolókkal Ámen.

Mit kell tudni a győri evangélikusoknak?

Mindenkinek:

Az egyházközség temploma, iskolái, Szeretetháza és lelkeszi hivatala Petőfi-tér 1—3. sz. alatt van.

A lelkeszi hivatalos órák 8—1-ig és délután 3—5 óráig vannak.

A pénztári hivatal naponként 9—12 óráig van nyitva.

Gyermekeknek és szülőknek:

Gyermekedet járasd az evangélikus iskolába. A boldogság alapja a vallás. Ha szívedben hordozod tehát gyermeked boldogságát, küldd olyan iskolába, melynek fundamentuma a hitvallásos nevelés.

Küld és vezesd gyermekedet a gyermek istentiszteletre. Minden kedden és pénteken reggel 8 órakor van ilyen gyermek istentisztelet a templomban írásmagyarázattal a tanév kezdetétől adventig és húsvéttól a tanév végéig. Vasárnap délelőtt fél 9 órakor van a gyermek, illetőleg ifjúsági istentisztelet.

Minden vasárnap délelőtt 9—10 óráig vasárnapi iskola van az elemi iskola tantermeiben. Ez a gyermekek biblia-órája.

Van a gyermekeknek külön cserkészapród csoportjuk is: „Szondy apródjai“.

Diákoknak:

Diák-istentisztelet van az egész tanéven át minden vasárnap fél 9 órakor.

Diák-bibliaóra minden héten az elemi iskola egyik tantermében, külön a leányoknak, külön a fiúknak.

Nem jó evangélikus diák az, aki nem tevékeny tagja a Diák-szövetségnek. Összejövetelek kéthetenként hirdetés szerint.

Nemdiák ifjúságnak:

Serdülő fiú: Lépj be a 459. sz. „Győry Vilmos“ cserkészcsapatba. Így leszel emberebb-ember, magyarabb-magyar.

Serdülő leány: Járj el az Ifjúsági Egyesület serdülő

csoporthoz vasárnap délutáni összejöveteleire. Kezdeté délután 3 órakor, helye az elemi iskola egyik tanterme.

Cselédleány: Jöjj el minden vasárnap délután a Szere-tetházba 3 órától 5-ig. Veletek foglalkoznak a diakonisszanővérek. Hidd el, jobban fogod érezni magadat itt, mint a korzón vagy a moziban!

Felnőtt ifjúság: Minden fiút, minden leányt vár a győri Evangélikus Ifjúsági Egyesület. Leányoknak minden másod-ik kedden bibliaóra, minden második kedden pedig „komoly-óra“ vallásos, történelmi és irodalmi előadásokkal fiúknak és leányok-nak közösen. Az összejövetelek helye az Ifj. Egyesület helyisége, Petőfi-tér 1., ideje mindig fél 7. A tagok naponként is összejön-nek a délutáni órákban lapok olvasására és nemes szórakozásra.

Leventéknek: Minden leventét a törvény kötelez arra, hogy heti egy istentiszteleten résztvegyen a levente-oktatás tar-tama alatt. Külön leventeistentisztelet van az oktatási idő alatt minden vasárnap reggel $\frac{3}{4}$ 8 órakor. Amelyik levente csak te-heti, ide jöjjön. Fontos akadályok esetén más istentiszteletek vagy bibliaórák látogatására is jelentkezhetik. Mulasztását a levente-hatóságánál igazolni köteles. Ne parancsszóra jöjj Isten házába, ha-nem önként, gyönyörűségből!

Felnőtteknek:

Központ: Istentisztelet van a templomban minden vasár-
nap és ünnepnapon délelőtt fél 10 órakor s délután 5 órakor. Bőjt-
ben és adventben minden kedden, szerdán, csütörtökön és pénte-
ken este fél 7 órakor, bőjtben ezen kívül minden pénteken délután
3 órakor. A nagy héten s a reformáció hetében minden este fél 7
órákor. Minden alkalommal van igehirdetés.

Úrvacsorával élni minden vasárnap az istentisztelet után le-
het. Betegeknek bármikor kiszolgáltatjuk az Úrvacsorát.

Vallásos estélyek és más előadások tartását a hirdető táblán,
a helyi lapokban és a szószékről is közzétesszük.

Bibliaóra minden pénteken fél 7 órakor a templomban.

A templom reggel 7-től este 7 óráig nyitva van mindazok
számára, kik áhitatuk számára a templomban keresnek csendet.

Nádorváros: Minden szombaton 7—8-ig bibliaóra.
Jelenleg Wennesz Jenő-út 38. sz. alatt, Schmickl Gizella lakásán.

Gyárváros: Minden vasárnap délután 3 órakor isten-

tisztelet, minden kedden 7 órakor bibliaóra a Munkás-utca 38. sz. alatti imateremben.

Révfalu: Minden kedden este, télen 7, nyáron 8 órakor bibliaóra Holzhammer István lakásán, Erzsébet királyné-út 79. sz.

Szabadhegy: Bibliaóra a reformáció hetétől húsvétig minden csütörtökön este 7—8, húsvétól a reformáció hetéig minden vasárnap délután 5—6 óráig az evang. elemi iskolában.

Ötveny: Minden vasárnap délután fél 3-tól fél 4-ig istentisztelet a templomban.

Bácsa: Minden vasárnap este 7—8-ig bibliaóra Fehérváry Imre lakásán.

Győrújfalú: Minden vasárnap délután 2 órakor könyörgés, télen minden szerdán 6—7-ig, nyáron minden vasárnap 7—8-ig bibliaóra, minden hónap 3. vasárnapján istentisztelet az iskolában.

Börcs: Minden vasárnap délután könyörgés. Istentisztelet minden hó 2. vasárnapján.

Betegnek:

Diakonisszáink betegápolást teljesítenek, szegényeket gondoznak. Ez ügyben Pálmai Lajos szeretetházi igazgatóhoz kell fordulni.

Élj az Úr szent vacsorájával betegágyadon!

Tartalom :

	Oldal
1. Előszó — — — — —	I
2. A győri ev. egyházközség ünnepélyes declarációja a speyeri protestálás négyszázados jubileuma alkalmából	2
3. Isten Veled! Isten Hozott! — — — —	4
4. Az „Ige“ szolgálata — — — —	6
5. A szeretet szolgálata — — — —	13
6. A művészet szolgálata — — — —	20
7. A tudomány szolgálata — — — —	22
8. Az ifjuság szolgálata — — — —	25
9. A protestantizmus szolgálata — — — —	30
10. A pénz szolgálata — — — —	33
11. A vidék szolgálata — — — —	48
12. A jövő szolgálata — — — —	54
13. A szolgálat mérlege — — — —	56
14. Mit kell tudni a győri evangélikusoknak? — —	57

5. XXXVIII / 1929-30

Köörleten 4-4 nap!

Köörleten 11. 1930. 11. 11.

esperes.

Köörleten sorrend:

- Peporlak: Ün: 1930 III. 14. tovább 1930 III. 18. Tária
- Uraijfalu: Öck. 1930 III. 19 - 21 - 24 Runk
- Sárvár: emb: 1930 III. 25; ter: III. 26 Magyarországi
- Mendev: " " III. 27 " " 28 Prák
- Neuversó: " " III. 29 " " 30 Perencs
- Háveg: " " 30 " " 1. J. J. Kely
- Neuuskalte: Öck. April. ? " " 2. Magyar
- Sraubathely: " " " " 4-4 Gyis
- Szudgatthaid: " " " " 6-8 Kherov
- Örimagyarósd: " " " " V. 8 - VI. 8 Bacht
- Köörleten: